

DR. RENÉ DE CLERCQ

“TAMAR”

BIJBELSCH VERHAAL IN VERZEN

MET TEEKENINGEN VAN FRITZ VAN DEN BERGHE

F

UITGEVERIJ "MERCURIUS"
LEIDEN, HEERENGRACHT 31

108

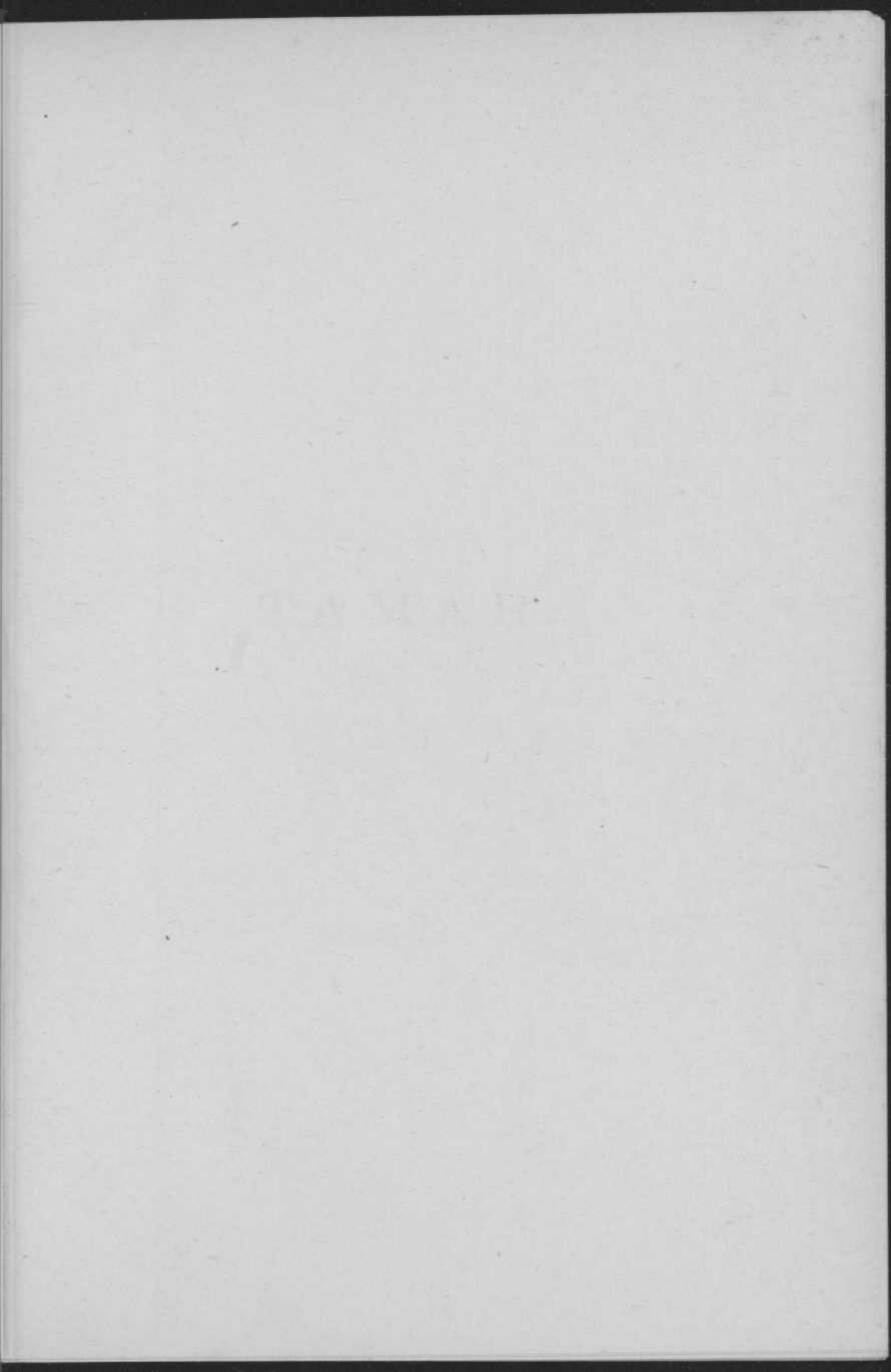
1062

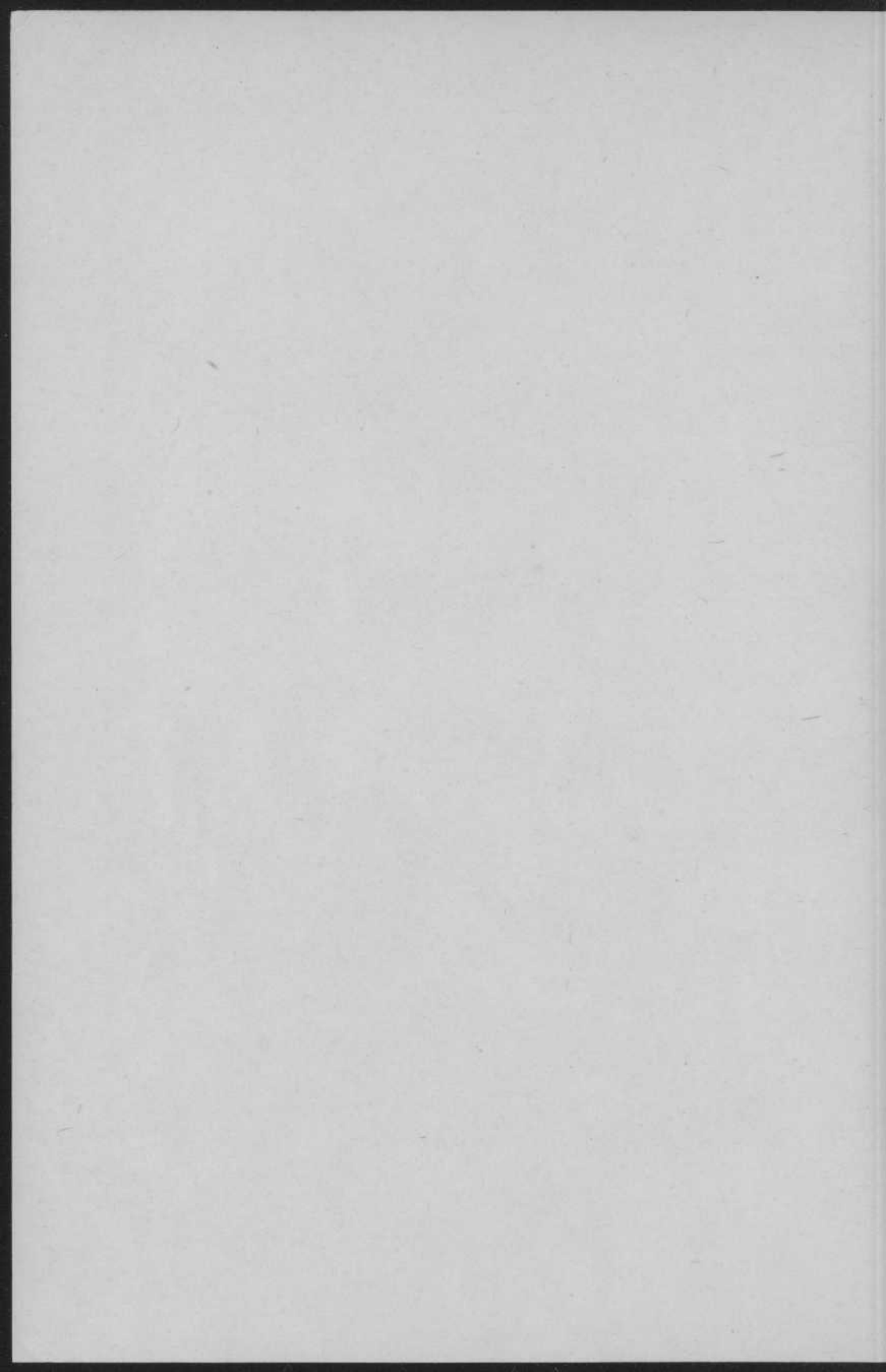
№ 108.

Universiteit Leiden

1 699 986 9

TAMAR

ТАМАЯ

14068
DR. RENÉ DE CLERCQ

"TAMAR"

BIJBELSCH VERHAAL IN VERZEN

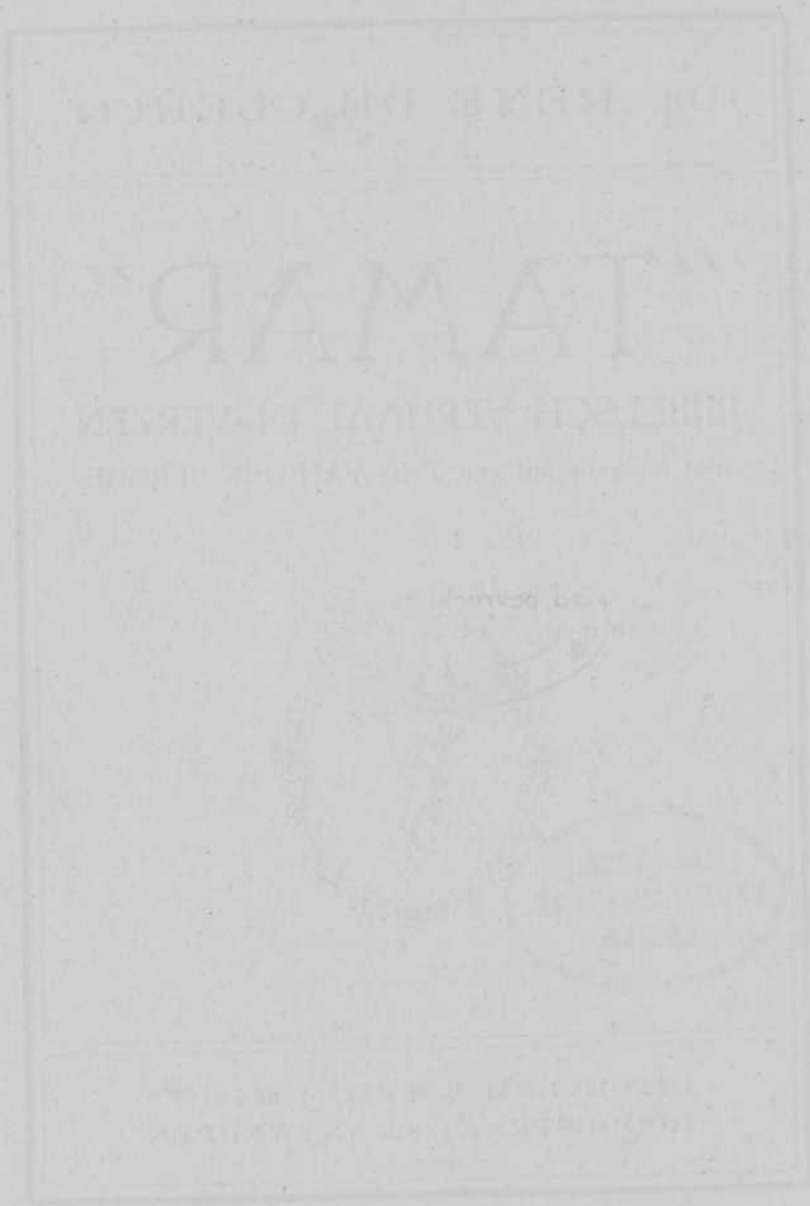
met teekeningen van Fritz VAN DEN BERGHE

MAATSCH.
NEDERL. LETTERK.
LEIDEN.

UITGEVERIJ "MERCURIUS"
ROODESTRAAT, 42, ANTWERPEN

No. 1411.

Genesis 38

1. En het geschiedde ten zelven tijde, dat Juda van zijne broederen aftoog, en hij keerde in tot eenen man van Adullam, wiens naam was Hira.

2. En Juda zag aldaar de dochter van een' kanaänietisch man, wiens naam was Sjua : en hij nam haar, en ging tot haar in.

3. En zij werd bevrucht, en baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Er.

4. Daarna werd zij weder bevrucht, en baarde eenen zoon, en zij noemde zijnen naam Onan.

5. En zij voer nog voort, en baarde eenen zoon, en noemde zijnen naam Sjela ; doch hij was te Chezib, toen zij hem baarde.

6. Juda nu nam eene vrouw voor Er, zijnen eerstgeborene, en haar naam was Tamar.

7. Maar Er, de eerstgeborene van Juda, was kwaad in des HEEREN oogen ; daarom doodde hem de HEERE.

8. Toen zeide Juda tot Onan : Ga in tot uw broeders huisvrouw, en trouw haar in uw broeders naam, en verwek uwen broeder zaad.

9. Doch Onan, wetende dat dit zaad voor hem niet zoude zijn, zoo geschiedde het, als hij tot zijn broeders huisvrouw inging, dat hij het verdorf tegen de aarde, om zijnen broeder geen zaad te geven.

10. En het was kwaad in des HEEREN oogen, wat hij deed ; daarom doodde Hij hem ook.

11. Toen zeide Juda tot Tamar, zijne schoondochter : Blijf weduwe in uw vaders huis, totdat mijn zoon Sjela groot wordt ; want hij zeide : Dat niet misschien deze ook sterve, gelijk zijne broeders ! Zoo ging Tamar heen, en bleef in haars vaders huis.

12. Als nu vele dagen verlopen waren, stierf de dochter van Sjua, de huisvrouw van Juda ; daarna troostte zich Juda, en ging op tot zijne schaapscheerders naar Timna toe, hij en Hira, zijn vriend, de Adullamiet.

13. En men gaf Tamar te kennen, zeggende : Zie, uw schoonvader gaat op naar Timna, om zijne schapen te scheren.

14. Toen leide zij de kleederen van haar weduwschap van zich af, en zij bedekte zich met eenen sluier, en bewond zich, en zette zich aan den ingang der twee fonteinen, die op den weg naar Timna is : want zij zag, dat Sjela groot geworden was, en zij hem niet ter vrouw was gegeven.

15. Als Juda haar zag, zoo hield hij haar voor eene hoer, overmits zij haar aangezicht bedekt had.

16. En hij week tot haar naar den weg, en zeide : Kom toch, laat mij tot U ingaan ; want hij wist niet, dat zij zijne schoondochter was. En zij zeide : Wat zult gij mij geven, dat gij tot mij ingaat ?

17. En hij zeide : Ik zal U eenen geitenbok van de kudde zenden. En zij zeide : Zoo gij pand zult geven, totdat gij hem zendt.

18. Toen zeide hij : Wat pand is het, dat ik U geven zal ? En zij zeide : Uwen zegelring en uw snoer, en uwen staf, die in uwe hand is ; hetwelk hij haar gaf, en ging tot haar in ; en zij ontving bij hem.

19. En zij maakte zich op, en ging heen, en leide

haren sluier van zich af, en zij trok aan de kleederen van haar weduwschap.

20. En Juda zond den geitenbok door de hand van zijnen vriend, den Adullamiet, om het pand uit de hand der vrouw te nemen ; maar hij vond haar niet.

21. En hij vraagde de lieden van hare plaats, zeggende : Waar is de hoer, die bij deze twee fonteinen aan den weg was ? En zij zeiden : Hier is geene hoer geweest.

22. En hij keerde weder tot Juda, en zeide : Ik heb haar niet gevonden ; en ook zeiden de lieden van die plaats : Hier is geene hoer geweest.

23. Toen zeide Juda : Zij neme het voor zich, opdat wij misschien niet tot verachting worden ; zie, ik heb dezen bok gezonden ; maar gij hebt haar niet gevonden.

24. En het geschiedde omtrent na drie maanden, dat men Juda te kennen gaf, zeggende : Tamar, uwe schoondochter, heeft gehoereerd, en ook zie, zij is zwanger van hoererij. Toen zeide Juda : Breng ze hervor, dat zij verbrand worde !

25. Als zij voorgebracht werd, schikte zij tot haren zweer, om te zeggen : Bij den man, wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger ; en zij zeide : Beken toch, wiens deze zegelring, en deze snoeren, en deze staf zijn.

26. En Juda kende ze, en zeide : Zij is rechtvaardiger dan ik, daarom, omdat ik haar aan mijnen zoon Sjela niet gegeven heb. En hij bekende haar voortaan niet meer.

27. En het geschiedde ten tijde, als zij baren zou, ziet, zoo waren tweelingen in haren buik.

28. En het geschiedde, als zij baarde, dat een de hand uitgaf ; en de vroedvrouw nam dezelve, en zij bond

een scharlaken *draad* om zijne hand, zeggende : Deze komt het eerst uit.

29. Maar het geschiedde, als hij zijne hand weder intoog, ziet, toen kwam zijn broeder uit ; en zij zeide : Hoe zijt gij doorgebroken ? Op u is de breuke ! en men noemde zijnen naam Perez.

30. En daarna kwam zijn broeder uit, om wiens hand de scharlaken *draad* was ; en men noemde zijnen naam Zera.

TAMAR

door

RENÉ DE CLERCQ

VADER en ZOON

Boogdrager,
wilddrager,
een volle bloed, een jong sterk leven,
dien niemand temt en niemand houdt,
gelijk hij, zijn schouderen schuddend, drong en wrong
[daareven

door het hout,
zoo wrong en wrocht nu Sjela, de jager,
zwijgend doch lachend zich los
uit de strengelarmen der stoeiende meiden,
die, sluitend weder, zongen, reiden,
wuifden achterna ;
en droeg zijn buit en ronden kroezelkop

bronsrood ten rooden tenten, beurend uit de weiden
vóór Adullam. Schaduw groeide waar hij schreed. Weldra
zou 't vloeilicht van de heuveln, van de vlakten, schuiven,
en de avond rustig over de aarde gaan.

Sjela, stappend, draaide zijn nek en, trotschgedaan,
zag uit den reidans bij het bosch

Basmath en Zilpa, de laatste, met de handen wuiven.

Aan den ingang zijner stede stond
hoogrecht Juda, zijn vader. Met zijn armen
kruiswijze over zijne borst gevouwen,
zijn zachten baard daarover, bleef hij, tusschen barmen
en boomen, heinde en verre schouwen
in het rond.

Hem waren, van de bane, geen vreemden
aangekondigd, noch had hij boden uitgestuurd
naar Hebron, zijner maagschap woonste,
of Timna, dat veel kudden voedde ;
doch hij wist hoe, onder eigen oog en hoede,
het al ten schappelijkste is en schoonste
aan huis en in de buurt.

Toezicht hield hij over wat uit veld en beemden
al binnen was, nog binnen moest.

Wijl nog de nachten zoel en veilig buiten, heerschte
er in 't kamp behagelijke rust, na de eerste
drukten van den korenoest.

Schape dromden heen met laaggewolde buiken ;
een kemeldrijver dreef zijn hooge dieren voor ;
vrouwen kwamen van de bron, traag, met haar kruiken,
en, voor den meester buigend, trokken koutend door.
Juda, kijkend hier en ginds, had bij de rozige struiken

den boschweg door het spel der maagden afgesperd
gezien, en zag nu Sjela komen, kranig, vrank,
torsend op zijn eene schouder
den boog, op de andre het gevelde hert,
en dacht er aan hoe die zoo krachtig werd
en Tamars weduwschap een langen zomer ouder.
En ook aan Sjua dacht hij, die nu krank.
Hij wenkte. De zoon, op 't eerste teeken, trad nader,
en, na vroom begroeten, voegelijk, wachtte.
Samen nu gingen zij, een plechtig gaan, doordien
ze beide zwegen ; en heerlijk was 't om aan te zien,
hoe Sjela, zijn voeten zettend, trachtte
zoo hoog te wandlen als zijn sterkgezinde vader.
En al den weg, en straks, ten geurigen avonddisch,
dien Sjua, tot op 't laatste zorgzaam zoo een moeder is,
met stramme handen zelve nog had willen toebereiden,
was Juda dralend met zijn woord en zwegen beiden.
Toen de kranke strompelend in de deur der tent verdween
en man en zoon alleen
liet, hing de boomkruin boven hunne hoofden donker.
Welgevallig, met weemoedzacht gemonker,
keek Juda vaak den jongeling aan, dan weer strak voor
[zich heen.

Over aarde en boomen

was de avond hoog en blauw, met groote sterren, en stond
[stil.

Het was een pracht om eeuwig in te staren en te droomen,
en in zijn hart te hooren wat de hemel wil.

En Juda, openend zijnen mond, sprak dus :

« Dagen en kinderen kunnen wij niet houden.

Zij komen, zij gaan. Of ik het weren woude
Nahors dochter heeft recht op mijnen zegen en uwen kus.
Verwek uw dooden broederen zaad en naam en goederen.
Neem hunne vrouw tot uwe vrouw ;
dat niemand zegge : zie, de weduw van uw broederen
lijdt smaad van eenzaamheid en druk van rouw. »
Sjela zeide :

« Tamar is schoon, zorgvol en kuisch.
Doch Er en Onan stierven. »

« Tamar treurt om beiden »,
sprak Juda, « en Sjua kwijnt. Hoe ledig lijkt dit huis !
Drie zonen had ik tot mijn vreugd gekregen.
Twee gaven, bij hun leven, bij hun dood, verdriet.
De Heer is over onze wegen :
wij morren niet.

Hebben wij alleen wat onder onze hoofden,
Jahwe heeft alles wat daarboven.

Hij neemt van onze lippen ons beloven,
en vordert rekening. Sjela, wij beloofden. »

Ademend diep, zuchtte de zoon en sprak :

« Zou ik niet rustig onder sterren slapen,
wijl ik met kwade gebruiken brak ?

Zie, vader, ik heb moed en overmoed.

Storm in het woud, noch stroom in den vloed,
dreigende man met zienlijk wapen,

noch sluipende luipaard slaan mijn hart met vreeze.

Alleen het wondere, de machten buiten mijn bereik.

Kiest gij een vrouw mij, ach, niet deze. »

-- « Tamar niet ? »

-- « Niet Tamar.

Schoon en schrikkelijk is haar wezen.
Het lokt mij aan, hoe sterk! en tegelijk
beangstigt. »

— « Heerlijk zijn haar gangen. »

— « Heerlijk, ja, maar duister, droef.

Waar, in het rustuur bij ruischende zangen
vrouwen stoeien, kan zij voorbijgaan, stroef
in zich zelf gekeerd, zoo streng, dat elke lach verstommen
[woude. »

— « Een vreemde is Tamar, meest vreemd door smart.
Liederen te zingen bij een lijdend hart
heet dwazelijk als kleederen af te doen voor koude. »

— « Haar lijden heeft iets hoogs, iets hard in zich,
dat troost beschaamt. Zie ik haar weenen? Eigen tranen
[droogen?

Rots is die vrouw. Te nacht, wanneer ik nederlig,
zijn hard op mij de stralen van haar oogen.
Vuur voel ik, uit hun kouden brand,
mijn lijf doordringen, mijn jeugd verzengen ;
in mijn angstgeroep hoor ik mijn keel verschorren,
zie, tast en zie mijn hals verengen,
't verdorren

van de eene hand na de andere hand.

De oogen, die der broeders bloed bedierven,
staan staal op mij, klaar, sterk en wreedelijk vroom.
Om Nahors dochter moet ik sterven in mijn droom,
gelijk, bij klaren dage, Er en Onan stierven. »
Een lange ster verschoot. Sjela huiverde. Schroom
beving den vader, dien hij gansch niet af te schudden
vermocht.

Toen sprak hij : « Eenzaam doet de nacht u vinden
 wat gij, in zonlicht, bij de menschen zocht.
 Kwade tong wekt kwâ gedachten en achterdocht.
 Zoo luister naar geen nijd, noch, ziende, leer bij blinden.
 Want niet de herder volgt de kudde,
 de kudde volgen hem. »
 Juda had zijn zoon wel lief. Het zachte
 van het blauw te nachte
 lag vol en donker in zijn stem.
 Sjela zuchtte: « In 't heimmiswondre van haar blikken
 kan de eene zegen zien, en de andre ramp.
 Van woorden komt geen vreeze. De oogen doen me
 [schrikken. »
 — « Bracht ik, om kracht en leven, ziekte en dood in 't
 [kamp? »
 dacht Juda. « Helaas, mijn laatste. » Zijn zorgen zwierven
 heel ver, terwijl hij, dicht, zijn wordend woord bedwong.
 — « Er en Onan stierven, »
 zei Sjela nogmaals. « Vader, ik ben jong. »
 Allengskens lijk
 een eenzame eik,
 bij nacht ter natte weide,
 de kruin beneden treurig wordt ondoemd,
 werd Juda's sterk gemoed, waar oude rouw in schreide,
 door voorgevoel van nieuwe smarten overschroomd.
 Zijn zoon wou hij behouden, doch hij wist geen gronden,
 waarop hij Tamar tot haar maagschap heen kon zenden
 en aan het recht geen afbreuk plegen.
 En hij zeide: « Niemand heeft den dood gevonden,
 mijn zoon, op 's Heeren wegen.

Wat God niet wil zal Hij bijtijden van u wenden.
Daarom, houd moed: zoolang die schrik uw hart vervult,
zoolang gij zelf geen vrouw begeert,
zoolang zal Tamar, weduwkleedren dragend, op u wacht-
[ten,
zooals zij, maanden door, gedaan heeft met geduld.
Toch hoop ik dat gij dra, van uw gejaagde jachten,
tot vredigen thuis en Tamar binnenkeert,
en liefde uw dagen zaligt en uw nachten. »

ZILPA

Zonnebalken hingen,
vol warme kleur en geur,
langs de behangselen van getweerden
byssus, in de open tentedeur.
Werklui waschten de wol. Zoo ze eenbarelijk gingen
liep
de schaduw van komenden en keerenden
Sjua over het lijf,
daar ze halveling waakte,
halveling sliep;
en haar matte wezen
fleurde nog op
in den weerschijn der naakte
frissche vleezen,

glansend bij het gezonde bedrijf.
Wringend uit de wrongen sijplende spatten en stralen,
tintlend door tintelend zongedrop,
wreven de mannen de vlokken
rein,
en de vrouwen, met losse lokken,
waren aan 't gieten en water halen,
in kruiken, naar de fontein.
Eenvoudig, in donkere kleederen,
schoon in hoog bewegen,
zag Tamar den arbeid toe
radend en helpend ter dege.
Want geen vernederen
docht het haar met eigen hand te toonen hoe
zij 't werk verstond en voorstond met beleid.
Vrank en vroed, paarde zij den smaak der jeugdigste
met het inzicht der bedaagden.
En wie daar goed was onder de vrouwen en maagden
voelde in het hart der vreugden vreugdigste
bij den klaren ernst van haar tevredenheid.
Wat Juda's dochteren niet deden,
Reüma noch Dina, de jongstgehuwde, volbracht
zij met liefde, en geen van haar bekoorlijkheden
leed schade om vroom gebruik van kracht.
Geern zag Sjua haar klaar verschijnen
tusschen der meiden bronzige schaar;
dien edelen vorm, die vastere lijnen,
het hooge voorhoofd onder het splijtend rijke haar,
en dan het wonder ongemeene,
de oogen,

de zuivere, vol zonvermogen,
die kwamen openkijken
overal, waar
voor 't gouden 't vuur, na lang aanschouwen,
de blik moest wijken.

In
de vele schoone vrouwen
van haar geslacht wist Sjua, mede een Kaänietin,
niet eene
die Nahors dochter kon gelijken.

Tamar nu was groot in Israël, en goed.
Trotsch deed zij werk dat de trots niet doet.
Zij zag wie ledig ging, maar ook wie hulp behoefde.
En zoo 't geviel dat moede Hagar dralend toefde,
wijl de jongere maatjes voorthuppelden met lust,
zoo gunde zij haar geerne
zodenzate en rust,
en zelve, als een simpel dienende deerne,
greep hoog de kruik ter schouder, en volgde ter cisteerne.
Turend, zonder kommer,
naar 't geplasp, het gesleep en gekrui
van de wasschers, draagsters en dragers,
vóór de tenten ginder en hier bij de steenen bron,
lagen Kesed en Efer, haar zwagers,
uit loomheid niet eens in de lommer,
maar lang en lui
in het vette gras gestrekt en de zon.
Met schuine
blikken bleven zij uitloeren
naar Zilpa, de dartele bruine,

die een veelverwig kleet en ongewoon
sterk glansende snoeren,
voor bloode meisjes spreidde ten toon.
Haar witte tanden lachten
bij het bliksemgauw
opgooien en keeren,
naar onder en
boven, van goud en geel en rood en blauw.
Dat was een bewonderen
betasten en begeeren,
een volgen waar de handen de vouwen brachten.
En aldoor, bij 't roemen der tinten, haar tanden lachten,
haar oogen vonkten,
de werksters treuzelden. de mannen lonkten.
Daar kwam nu Tamar, met gevulde kruik, terug,
keek even op, en sprak geen woord.
Zijlings
uitziende, ontwaarde haar iemand uit den kring,
neeg eerbiedig over, week en ging.
En, op haar voeten, de eene na de andere, ijlings,
vlug,
maakte zich op en, dragend, snelde voort.
Maar Zilpa deed,
met gezwind gegooi,
kleur door kleur, plooi op plooi,
het bonte kleet
opwemelen tot sterk geschitter;
en in danspas, stralend, tergend mooi,
lachte ze wild en schelkeels schimpte bitter :
« Kijk me maar aan,

mijn roode
vreugden aan,
eeuwige rouwvrouw, bleek verdriet.
Wat zegt de wijsheid en 't vroom vermaan?
Kijk me maar aan,
met uw schijfronde oogen,
die mannen dooden,
en vrouwen niet.
Zie, mijn kleed is fraai;
zijn hooge
kleur is fraai.
Golft niet de liefde met elken zwaai?
Zie, mijn kleed is fraai,
vol regenbogen.
Raad wie het schonk, wie zijn hart me schonk,
zijn lust is jong!
Eeuwige rouwvrouw, bleek verdriet.
Bloeiende vijgeboom treurt niet. »
Tamar was blijven staan, door stom verbazen
aan den grond
geslagen,
bij het lichtvaardige
fel boosaardige,
dat regende uit dien rozenmooien mond.
Toornen zou zij niet, noch zich verwaardigen
door taal of teeken
dien vloed van hoon te breken.
Der deerne ruischend razen
steeg niet tot dit hart
te hoog door smart;

ja, tegen 't leedvermaak dat luide
galmde bij 't geboomte, al wist zij wie daar lagen
en wat een nijd hun spot beduidde,
scheen zij aleveneens door meer verdriet verhard.
Om die kalnte woest, niet dansend meer, niet zingend,
sarrender nog toedringend,
schold Zilpa: « Wreede vrouw, hebt gij
met klaaggesmeek en vleierij
den vader aangehangen?
een traan gelokt op uw harde wangen?
met koude tangen
zijn ziel gescheurd en gegrijnsd daarbij?
Hebt gij de kranke, de dooddoorgriefde,
om haar laatsten zoon geplaagd met uw recht?
Uw recht, booze? Wat raakt mij uw recht?
Ik lach om recht,
ik treed op recht.
Als Sjela zijn arm om mijn schouder legt,
waar is uw recht, bij liefde?
Hoor, uw zwagers lachen om mijn lach.
Zij joelen
wyl ik, arme,
mijn voet plant voor uw voet,
een boele
en kuddemeid, dat God erbarme,
die niets hebben mag, niets hopen mag,
en, groote, u vreezen moet.
Zij hunkren naar goud en zilverlingen,
naar Juda's vee en volk, naar Sjela's erve.

Dat die geen huisvrouw neme en, kroostloos, vóór hen
[sterve

dat wenscht hun lust voor alle dingen.

Wel bekome u, Kesed, dungelipte,
en Efer, u, dwaze, met vroegkalen kop,
zilver van Arabië, goud van Egipte,
tenten, schuren, weiden en vee, volop.

Vrekken en vraten,

wordt heeren in Adullam, heeren en vorsten.

En gij, Tamar, neem, neem het beste van me heen,
tot de krans van mijn vreugd en de parelen van mijn ge-
[ween.

klein zal ik dienen en niemand haten.

Gun mij alleen,

dan heb ik veel, dan heb ik all's.

Sjela's zoomkleed rood om mijn blijde borsten,

Sjela's armen rustig om mijn huidrigen hals.

Gij mint hem niet; zoo eisch hem niet,
noch haal hem in uw toover.

Laat dezen bij me, laat den laatsten over.

Ach, goede booze, dood hem niet. »

Onbeweeglijk staarde Tamar op haar neder
als eene, die niet hoorend, niet sprekend, enkel ziet.

Wanneer de ceder

zoele zon weerkaatst in hoogblauw weder,

men weet niet of haar kruine streng of teeder.

Luider weer lachten de luiaards in het gras.

Zilpa twijfelde of het om Tamar was

of om haar zelve. Gelijk, bij stormige vloedten,

vlokkende baren breken op de vaste rots,

zoo brak ze ineen, voelend, voor kalmten ongestuim,
pijnen van machtlooze woede,
en, op zijn hoogst, haar weekgezwollen zwoegenden trots
neerscheuren tot schuim.

Wijl nog haar oogen duister brandden
barstten de tranen de hoeken uit.

Zij hijgde, sidderde, en plots,
sloeg, niet een schreeuw, haar handen
voor haar aangezicht, en, heengaand, snikte luid.

Tamar echter stapte naar de wasch, dan weer ter bron.

Last en laster droeg zij hoogelijk duldend,
bleef zoo den ganschen tijd het witte werk betrent.

Teer, tegen avond, zocht en vond de groote zon,
voor 't laatst de late steê verguldend,
de sterke vrouw naast Sjua in de tent.

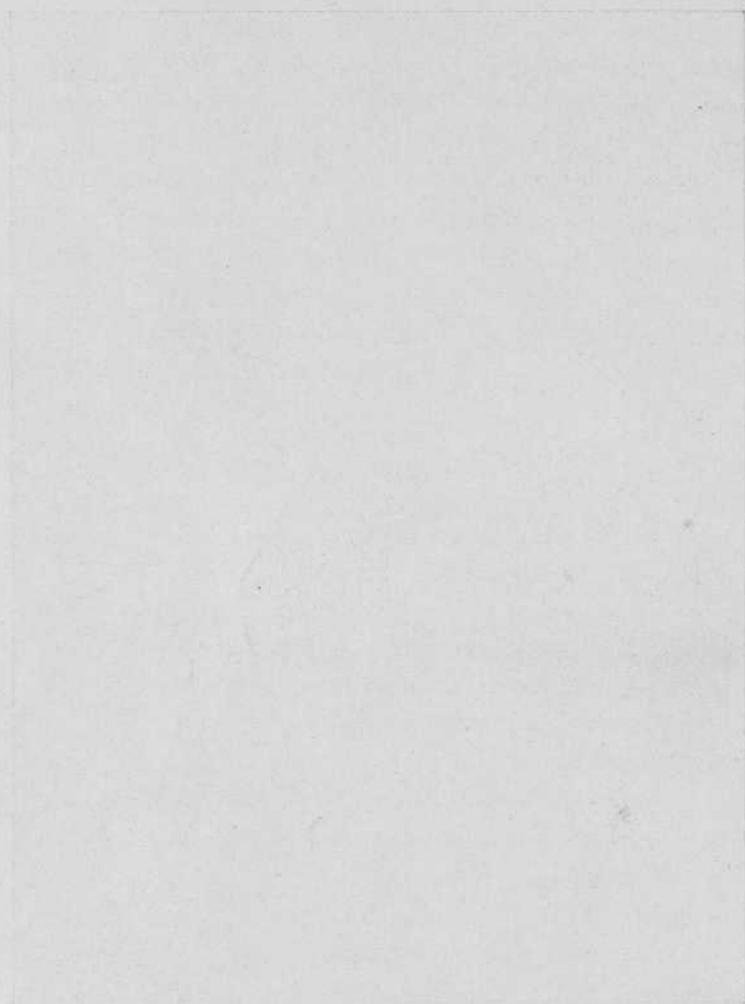

DE KRANKE

Toen Tamar 's anderendaags Sjua kwam begroeten,
vlood Dina, de jonggehuwde, haastiglijk uit de tent,
nijdgrauw, het stijve koppeken hoog en afgewend,
om toch maar stuursch te kijken bij dit leede ontmoeten.
Sjua, zich oprichtend van de kleurige mat,
ijlde de binnentredende met blikken tegen
en zachte zuchten. Waar heur hoofd had neergelegen
wees zij een plaats en monkelde eerst wanneer zij zat.

TAMAR

En zeide dan: « O Tamar, lieve dochter,
gij zijt wel goed voor een kranke vrouw.
Bij het treurig sleepen van mijn leed en rouw
is mij geen eigen kind bezorgder en verknochter.
Hoor mijn gebroken dank, gij hoort mijn hart meteen,
dit zwakke hart waarop wel harde dagen treên.
Uw schaduwbeeld vereert den gulden morgen ;
de avondzon bewaart het liefst en langst.
Liefde voel ik in het spreken van uw zorgen,
teederst nog in het zwijgen van uw angst.
Uw ziel is in dit huis het donker der olijven;
uw hand is om mijn hoofd als om een doode bloem.
Gij zijt een engel, wiens naam bij God zal blijven,
en dien ik, armgetaalde, Tamar noem.
O, zag ik u voorgoed tot heilige wake
voor Sjela's jeugd en lust,
dan had zijn gang een doel, zijn tent een trouwe stake,
en in mijn grafspelonke vond ik rust.
Vorder uw recht, dan is mijn hoop geborgen.
Om mijnentwil en zijnentwil,
vorder uw recht. Wacht niet tot morgen;
want morgen staat misschien deez' trage polsslag stil. »
Tamar zeide: « Wees getroost, nog heden
zal ik tot Juda gaan. »
Mooi duister keek de kranke haar aan.
Er zonk een zwaarte in haar oogeleden,
een lach die last leed van een traan.
« Zult gij? » vroeg zij, wetend dat zij zoude,
en hield tot kostbaar pand

een warme hand in hare koude hand.

Tamar herhaalde: « Moeder, ik zal;

om uwentwil, en mijnentwil,

om uwen zoon, mijn bruidegom en broeder,

maar meer dan om het heil des huizes, vooreerst, vooral, omdat het plicht, omdat het recht is.

Want, mijn hart begrijpt, het was geen gril van onbesuisde noch overharde menschen hun luide lust en driften,

hun stille neigingen, hun wenschen,

met vroeden zin te scheiden en te schiften,

waardoor herkenbaar 't goede goed, het slechte slecht is; en alles ordelijk sterk wordt in der zede band.

Uit der stammen wetten is Gods Wet gebleken.

De hemelen groeien zichtbaar naar den aard der streken.

Strak en stralend zien wij Jahwes vinger steken uit menschelijk verstand. »

Sjua zeide: « Wat hebt gij, bij weinig zonnen, veel gezien! »

— « Mijn oogen openen uw licht, de smart misschien, en Juda's God gewisselijk, zonder Wien der menschen gang is onbegonnen. »

— « Uw oogen, zonnen zelve! »

— « Spreek niet aldus, dat Wie de lichten leidt ten blauwen gewelwe,

ons niet verdonkeren late in nacht van strafbaarheid. »

— « Wat vreest gij, Tamar? Mild met smarten, is God, in liefde, algoed: »

Hij straft geen redenen des harten.
Zie, zijn waarheid legt hij warm om uw gemoed
als om de frissche tent zijn dag vol goud. »
Tamar sprak: « Gij zijt mij veel te na, veel te eigen,
Sjua, dat ik voor u verzwijgen
konde, wat ik eeniegelijc verborgen houd.
Gij waant mij vrij, ik ben gebonden,
een kracht die stuwt, ik word gedreven.
Er is in al de stonden
van mijn leven
een Macht die mij beheerscht. Die Macht heb ik ver-
[trouwd. »

— « Jahwe ! »

— « Mij praamt gestaag een wonderbaar gevoel
dat mijne ziel met blijden angst vervult.
Onschuldig sta ik bij den Heere in schuld,
ben werktuig in zijn handen, dien zijn doel.
Bij zijn genade
is mij, gesmade,
een roeping voor zijn volk beschoren.
Eer deze vorm, gebroken, gaat verloren,
wordt uit mijn smart het heerlijkste geboren.
Dit's mijn plicht. »

— « Volg hem getrouw. Hij wordt u licht. »

— « Het koninklijk verblijdende,
stralend op Juda's Huis,
zal strijdend mij en lijdende
meestroomen, in sterk geruisch.
Dat is het hoog gebeuren
door Israël verwacht.

Dat heeft, in al mijn treuren,
mij zekeren troost gebracht.
In rouw en last
vertrouw ik vast
vernedering hoort bij God te gast.
Daarom, hoe rood de dagen kleuren,
rampspoed noch twijfel zal me scheuren
uit zijn geleide en klaar geslacht. »
Tamar was, verrukt, rechtop gerezen.
Haar hand bleef zacht op Sjua's trillende hand.
Doch hare ziel verhoogde heel haar wezen
gelijk de morgenpracht de jonge hemelen spant.
De kranke blikte haar aan
zooals de moederzwaan
in blauw verheugen
het breede ruischen ziet
des jongen vogels, die opwaarts schiet
en vlerkensterk ter koene vlucht zal deugen;
en dacht: nog zal ik vroe zijn eer ik sterf.
Dat was een rein gebed waarbij geen lippe roerde.
Nooit had zij God zoo dicht nabij gevoeld; ook niet
toen Juda haar, jeugdschoon, van de heuvelen voerde,
in bruidstooi, uit haar vaders erf.

BIJ DE GRAVEN

Waar pijngewongen pijnboomen en ceders —
knoestige stammen onder woeste kruinenvracht —
gouden zonnen en zoele weders
afsloten met groenen nacht,
midden grauwe rotsenscheuren
begroeid met stronken
en dorenstruiken,
doodsch in duisternis,
lagen de ruwbehouwen grafspelonken
van Juda's erfbegravenis.
Vóór de eeuwige huizen met harde deuren,
waaromheen een gulzig plantenleven
woekerend wies,
kwam Juda bijwijlen eenzaam treuren,
rouwplegend naar oude gebruiken.
Want ongetroost was zijn gemoed gebleven
om der zonen wreed verlies.
Menigmaal ontdekte
Tamar, zoo zij er insgelijks bidden kwam,
bij den steen, die de grafstee dekte,
het diepe spoor van altijd eendere voeten.
Toen zij Juda in zijn tent niet vond
en van zijn uitgaan kennis nam.
hoopte zij hem hier te ontmoeten,
en ging waar God haar zond.
Dra drong zij door de heesteren.
Daar overviel

als nooit te voren placht,
te zamen met de schaduwkilte
een vreemd angsthuiseren haar ziel,
't welk ze niet kon vermeesteren.

Haar hart, tot staan gebracht,
stond stiller dan de stilte
van den groenen nacht.

Zij hoorde den wilden vogel niet, die schreeuwend
[vluchtte,

noch het naruischen der geslagen bladeren,
zelfs niet den tak, welke onder heur handduw zuchtte,
maar, aldoor gejaagd, schreed naar de graven heen.

En zie, niet ver van den hoogen, bleeken steen,
zat Juda neder. Bij het naderen

van 't geritsel rees hij, met rijzend aangezicht,
van den mosrand op, en teenegader,

in een troebel licht,

herkende Tamar. En zij zeide: « Mijn heer en vader,

toorn ontsteke niet in uw gelaat

dewijl ik stoor

den vrede

van uw eenzaamheid.

Jahwe heeft mij tot hier geleid.

Vergeef en gun gehoor. »

— « Kan ik uw vijand zijn en God uw toeverlaat? »

vroeg Juda. « Tamar, spreek. » Zij dan, met zachte rede:

« Al hoopte mijn hart ook telkenoorde en telkeruur
bij den rechtvaardige recht te vinden,

toch moest het hier en thans zijn last, door duur
van dagen haast te hard, ontbinden;

last al te lang misschien
bezwarend mijn bestaan en mijn geweten.
Ook deze dooden kennen dien. »
Juda sprak gestreng : « Heb ik vergeten ? »
Tamar zeide : « Twijgen en takken
belemmeren reeds
den doorgang, welken gij liet hakken
ten dage van Onans snel verscheiden,
en nog steeds
is uwer zonen tent een doode tent,
hun weduw als de weduw van een heiden. »
Strakopen hield Juda zijn oogen onafgewend
op Tamar, die zweeg en wachtte;
doch zag haar niet, zag enkel zijn gedachte,
staande tusschen hem en haar.
Ook zijn zonen, de levende en de dooden,
stonden daar,
donker, en klaagden hunne nooden.
En hij sprak : « Laat klaagverwijten zijn
en dring niet, waar ik zelf bespoedigen woude.
Recht is recht.
Spreekt dit, zoo wordt een koning knecht.
Zij ver van mij dat ik ooit recht onthoude !
Vervalt het uwe zoo vervalt het mijn,
en elkendeens.
Toen Er van uwe zijde werd geslagen,
niet lange na de dagen
des geweens,
heb ik Onan u tot man gegeven.
Ook hij trad, als zijn broeder, hard en trotsch

op aarde,
mocht luttel leven
voor de oogen Gods.
Gij, Tamar, zijt, in waardigheid en waarde,
dicht gebleven
bij mijn huis
en leedt van waakzaamheid geen last. Want zedig
waren uwe gangen, klaar uw blik en kuisch.
Ziende uw tente ledig,
zonder gade of kinderen,
berusttet gij in rouwverdriet,
verdurend nijd en smaad van minderen,
die ik vaak strafte, en mordet niet.
Gij wachttet, kennend onze wet en mijn belofte. »
Juda loosde een zucht,
en Tamars oogenglans verdofte,
gelijk daarboven in de groene lucht
van 't blaargewelf, 't gebroken goudgestraal.
Met hoorden zij den kuifspecht voor de tweede maal.
Juda zeide : « In waarheid, loffelijk was uw zwijgen. »
Toen gaf zij antwoord: « Heer,
bouwhout voor uw tenten haalt gij niet uit twijgen,
maar uit den sterken boom.
Sjela was knaapsch dan, nu niet meer. »
Juda sprak : « Ternauwernood volwassen,
uitwendig vlug, doch traag naar binnen,
blijft hij vol jeugdigen schroom.
Hartstochtelijke zinnen,
ontmoetingen die verrassen,
het nahijgen, het nadroomen,

de blozingen zijn hem vreemd.
 Doch, Tamar, als de tijd des samengaans zal komen,
 vertrouw
 dat hij der broederen weduw neemt
 tot wedergade en huisbezorgde vrouw. »
 — « Wanneer de bruidegom zijdelings uitkijkt over schou-
 [deren
 de dienstmaagd roemt op streelingen en geschenken,
 beweegt de bruid in angst en ongewis.
 Zoo jong is Sjela niet als ouderen
 van hem denken. »
 — « Geschenken? Van Sjela? Spreek met namen,
 met bewijzen. »
 — « Niet elk getuigenis
 der waarheid valt te prijzen. »
 — « Mij kwetst ze niet. »
 — « Zal ik me voor de dooden schamen?
 Ach, kon het schijnen maar, wat is. »
 — « Wie zijnen mond bewaart, behoudt zijn ziel, doch wie
 zijn hand legt om de schelp der ooren,
 dwaalt in geruchten, gaat verloren.
 Laat mij alleen het kwaad gelooven dat ik zie. »
 — « Indien ik nimmer aanklaag, klagend zelden,
 opdat geen haastigheid mijn hart ontglippe,
 doorkijk uw stede, heer, uw boomgaarden, uw velden;
 doch spaar de spanningen der lippen. »
 De spanningen van haar lippen kende Juda lang,
 naardien hem nooit was kond geworden
 de gruwzaamheid van Onans slechten echt
 en de oorzaak van zijn ondergang.

Tot bitteren mond berecht,
had Tamar zelve lasterlast en schijn van schuld
gedragen, liever dan door rukkend ongeduld
de schand te ontblooten van beenderen die verdorden.
Juda, somber, volgde met wantrouwigen blik
het heimnisvolle van het grootsch eenvoudige,
stralend met wisselspel van glans
in heel haar wezen om de goudige
diepten van der oogen zonnenbronnen;
en voelde nooit zoo sterk als thans
die huivering van wonne
door een stroom van louteren schrik.
Beloften van het klaarste leven,
bedreigingen van donkeren dood
kwamen op hem toegedreven
als gravengroen door vlammenrood.
Opnieuw begreep hij de angsten van zijn zoon en zeide :
« Vrouwe, onrust zet u aan
tot overdrijving. Zelf mocht ik gadeslaan
hoe Sjela, van jacht terug, der maagden armenketenen
[scheidde
cm, lachend wel, maar vrij zijn gang te gaan.
Geloof, zijn staat en afkomst kent hij beide,
en beide houdt hij hoog.
Wanneer dan nijd en haat van dienstbren u belagen,
wantrouw uw oor, wantrouw uw oog.
Want wie u noode in eer en jonsten zagen
maken verzinselen met een glimp
van waarheid tot de waarheid,
en gretig geven leugenen openbaarheid

die twijfel voeden, leedvermaak en schimp.

Uws mans broeder zal aan u zijn plicht doen. Laat echter Sjela in mij een vader hooren, niet een rechter.

Eisch niet tot gade u wie nauwelijks te leven leert.

Zoolang hij schroomt, zoolang hij zelf geen vrouw begeert, wil ik mijn zoon niet dwingen.

Bovendien, het is niet goed voor hem, voor u,

waar kwade tongen slaan uit booze geesten,

dat gij, te zamen hier, uit zware herinneringen,

de dagen tegemoet treedt van uw bruiloftfeesten.

Daarom, wat mij sinds lang gewenscht scheen wil ik nu:

Keer tot uw maagschap weder en

blijf weduw in het huis uws vaders

totdat Sjela mansch wordt. »

— « Heere, welk een eisch ! »

— « Opdat er niemand denke aan onverdiend vernederen,

zal ik zelf de kemelen laden met uw have, mitsgaders

geschenken velerhande, en wisselkleederen

voor de reis. »

Gelijk de balling, voor zijn ballingschap, ellendig,

ja nog ellendiger, wijl teruggestuurd

naar vroeger thuis en land,

droeg Tamar 't nieuw verdriet ootmoediglijk inwendig,

en hield ter wrange lip haar pijnen tegen.

Zoo weinig kreeg de wereld last van wederstand

te wegen,

waar onschuld onrecht heeft verduurd.

En zij zeide : « Hoog sloeg mijn hoop, mijn hoop is neer-

[gezeggen.

Ik had een wensch, mijn wensch werd niet verhoord.

Doch wat geschieden moet, geschiede.
Juda is mijn heer, mijn heer gebiede.
Ik ben uw dienstmaagd, gaande en keerend op uw woord.
Uw woord is koninklijk en blijft volkomen,
en uw belofte een heilige kracht.
Jahwe is goed. Ik ga, en houd
betrouwen.
Ach, Sjua. »
Zij ging, en, zonder om te schouwen,
verliet de graven en het woud.
Juda, donker bij de woeste boomen,
staarde in zich zelf, heel diep; dan door den groenen nacht
omhoog, naar weifelend goud.

HET AFSCHEID

Droef was Sjua, bij 't bitter scheiden,
donker haar ziel.
Haar lippen leden om wat ze zeiden ;
haar hand was traag bij den traan die viel.
Haar lippen beefden, haar handen beefden,
en, bloemen zonder zon,
over van hart,
zonken haar oogen, die kwijnend leefden,
zwaar naar de bron
van hun troebele smart.

Tamar wou de treurende troosten;
Sjua luisterde
en hoorde niet.
Want al de dagen in den Oosten
voor een ziel die duisterde
zijn verdriet.
In dank en dienst getrouwig,
met rouwig
gemoed,
volgde Hagar haar hooge vrouwen op den voet.
Doch hoorde er geen van beide
het arme hart dat schreide.
Tusschen de tenten, tallenkant,
en verder, waar palmen zwierden in groepen,
of waar de wijngaard was geplant,
stonden vrouwen naast kinderen, en mannen,
langhalzige, met gespannen
pezen en valsch gezicht,
te gluren, te mompelen, te roepen,
grijnzend dwazelijk in het licht.
Wijl Kesed, de dungelipte,
neerhurkend, zich tot zand en spot verlaagde,
klom Reüma op een barm,
en, smadig, met langen linkerarm,
wees kleinen Jarach, welke van haar rechter wipte,
en Obal, dien ze aan haar zoomkleed hangen en rukken
[liet,
moei Tamar, de booze, de weggejaagde,
en grijsde en groette niet.
En Efer, die nu Zilpa plaagde,

en Basmath, die zich fraai kon gorden,
en Dina, die jaloersch zou worden,
en Uz, die zijne vrouw verstiet,
keken naar Tamar, de weggejaagde,
grijnsden en groetten niet.
Maar Sjela, in zijn tent geborgen,
liet den mooien morgen morgen,
kwam niet uit en groette niet.
Hoogrugde, op de hoogte, afteekenend tegen
het blauw
de verre hemelen,
met zadeltuigen en lasten, vast toegeregen,
stonden, schaduwgrauw
in gulden rand, de kemelen.
Op zijn statig dier
alreeds gestegen,
hield Hira, Juda's vriend, een man des ijvers
ondanks zijn jaren, zijn grijzen baard in zwier,
en twee sterke oogen op de drijvers.
Juda zelf had zorg
gedragen,
bij 't kiezen en laden der geschenken,
opdat Tamar en haar magen
van hem 't beste zouden denken
en, zwijgzaam, vertrouwen op zijn borg.
Doch, in de grot zijns harten, waar harde kegelen hingen,
en bronnekens, oproerig brommend, borrelden in 't ge-
[steen,
dorst hij, met scherpe blikken, niet te dringen;
keek liever uit en rondom zich naar heller dingen

en open menschen heen;
zag Hira vaardig,
de knechten monter monkelen,
de kemelen, krachtig en goedaardig,
een zadel die met goud gestikt was,
de kostbaarheid der wisselkleederen,
den landweg naar den zuiveren achtergrond,
diep onder palmen en klimmende cederen
kronkelen,
de luchten blauwig blond
in lichten gloed;
en alles vond
hij, zoo 't gekomen en geschikt was,
voortreffelijk en goed.
Alzoo de vrouwen nader stegen
deed Hira 't rijdier, met den goudgestikten zadel,
gaan liggen. Juda toen, vol staat en adel,
ging tegen.
Over den gebroken rug van de oude vrouw
rees jonge Tamar rijzig
in de kleederen van haar weduwrouw;
maar hare schoonheid scheen Sjela's vader ijsig
en doodend toe, en van zijn harde handelen
had hij geen berouw.
Zij traden samen en gescheiden,
peinzende veel, zwijgend zoolang het kon,
en 't was, ondanks een weelde van wind en zon,
een treurig wandelen,
en lastig leiden.
Toen zij de rijke zate zag, voor haar bestemd,

sprak Tamar. « Laat verder stappen,
terwijl ik volg. » Want, was haar hart beklemd
bij deze onschuldigste der ballingschappen,
toch wou ze gaan haar eigen rechten gang.
Toen schonk haar Sjua, weenend, drie kransen uitge-
[zochter

parelen, en kuste haar vriendin en dochter
op de eene wang en de andere wang,
en laatst op 't witte voorhoofd, zeer lang.
Juda bracht de kranke weer ter stede.
Nog eenmaal keek zij om ten heuvelkling,
prentend in de oude oogen, tot herinnering,
de koppen nog der kemelen zoo ze dalend reden,
en Tamar, die daarachter, hoog, met vaste schreden,
naast schreiende Hagar ging.

NAHOR

De kemelen reden, vóór Hira's oogen,
een vasten rit.
Onder luchten, wolkenloos onbewogen
strekte de landweg lang en wit.
Na drie dagen en drie nachten
togen zij in het land van Tamars maagschap, waar de
heuvelen hooger zijn
en kwamen, omtrent den avondtijd,
voor Nahors kleine stad.

Hira liet de dieren met hun vrachten
nederknielen in de hardgelegen aarde
bij de fontein.

Want de putsters kwamen uit om water te putten.
Daar stond hij met zichzelf in strijd,
tot Tamar voor zijn aanschijn trad,
en zeide: « Kwamen wij niet herwaarts in geest in vrede?
Zie, de kemelen staan gedrenkt;

de putsters gaan op weer naar de tenten en de hutten.
Voer mij, bij klaren dage, in mijns vaders stede,
dat niemand donker van ons denkt. »

« Wie donker denkt zal helderziende zwijgen, »
sprak Hira, en gebod
de kemelen te bestijgen.

Toen zaten zij en togen op in het avondrood.

Maar Nahor kwam al uit en blikte,
met oogen scherp en straf,
in 't oosten wie daar opwaarts reden naar zijn woonste.
Serug, nog sterker dan zijn vader,
stond naast hem.

Wijl Hira de knechten tot treffelijke aankomst schikte,
viel Tamar van den kemel af,
nam haar sluier en, zich bedekkende, trad nader.

Daar kende Nahor, voor het hooren van haar stem,
aan haar houding, de rijkste zijner dochteren en de
[schoonste,

en strengelijk zeide :

« Is u dit huis niet vreemd, zoo licht uw sluier op. »

« Dit huis is mij niet vreemd, mijn sluier licht ik niet.
Laat spreken eerst wie dezen gang geleidde. »

Toen, uit de kemelen, die daar stonden, kop bij kop,
trad Hira voor en ziet,
van de vruchten deed hij kleurige stoffen wikkelen
en specerijen lossen, zakken wijns en zakken zouts,
deed voort zilveren kleinooden en gouden kleinooden

[langen,

nam zelf een voorhoofdsiersel, welks gewicht
was een halve sikkels gouds
en, om ter hand te hangen,
twee armringen van tien sikkelen,
en zeide : « Hira ben ik, uit Adullam, in plicht
van vriendschap komend, met geschenken en begroeting,
vanwege Juda. »

Nahor zeide : « Komt gij van Juda ?

Waaróm staat, voor mijn aangezicht,
die vrouw gesluierd bij de ontmoeting ? »

Antwoordend sprak Hira : « Dewijl, bij Onans dood,
zijn broeder Sjela jong van jaren,
en lange bruidstijd oorzaak scheen tot ergernis,
stuurt Juda Nahors dochter tot de haren,
tot de dagen dat Sjela groot

geworden is

en mansch. Doch, bij den Heere,
niet verstooten staat

zij hier, niet rechtberoofd noch arm,
doch met getuigen van haar rang, in deugd, in eere.

Toon, Tamar, open uw gelaat,
dat Nahor u omarm. »

Nog aarzelig trad Nahor zijne dochter tegen.

Zij nam den sluier weg : haar oogen straalden klaar.

Toen gaf hij haar, vóór al het volk, zijn zegen,
viel haar om den hals en kuste haar.
En het geschiedde, als Hira des zegens woorden
hoorde,
zoo boog hij zich ter aarde,
en verder sprak : « Neemt gij wat Juda schenkt. »
En Nahor liet hij hare kleederen reiken, zoo 't behoorde,
benevens zilveren schalen
en kleenooden velerlei van waarde.
En ook voor Serug deed hij kostbaarheden halen
alsook voor Bethuël, den kreupele, in de tent.
En Nahor zeide : « Wàarom zoudt gij buiten staan ?
Laat mijn knechten op uw dieren passen. »
Want de avond was aan 't worden.
Zoo kwamen zij de kemelen ontgorden
en men gaf hun stroo en voeder,
en Tamar water om haar voeten rein te wasschen ;
ook Hira en diens mannen bracht men water aan.
Maar Serug, Tamars broeder,
schreed Juda's bode duister voor 't gezicht,
en sprak : « Leg toch uw hand
onder mijn heup, opdat ik u doe zweren
dat, onder schijn van vriendschap, niets verborgen ligt,
'twelk mijner maagschap strekt tot schand,
en gij, eer schuld u treffe en wederwraak,
gewisselijk om Tamar weer zult keeren
en leiden haar ten huwelijk in uw land. »
Toen legde Hira zijne hand
onder Serugs heup en, bij den arm des Heeren,
zwoer hem over deze zaak.

Dan eerst werd Serug in zijn hart geruster
en ging om Bethuël, die morrend medekwam.
Want Nahor keek, hun vader en hun koning.
Zij dan, met korten groet, begroetten hunne zuster,
die in de donkere woning
haar plaats hernam.

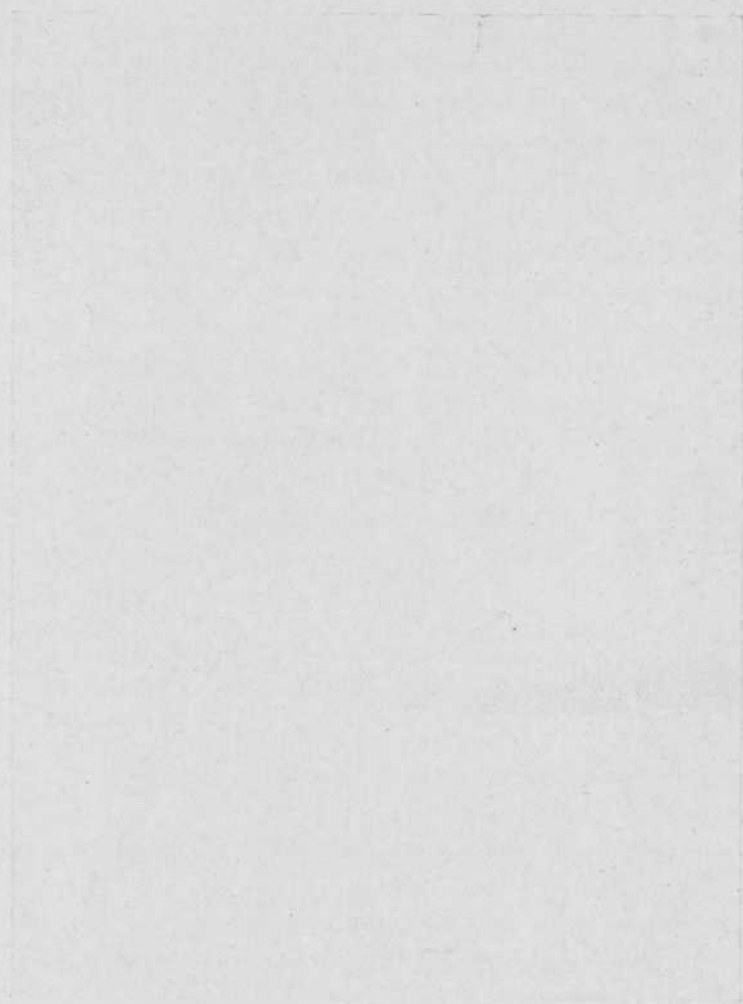
DE APPEL.

Ver van de luide veehuten stapte Juda keuvelend
naast zijn wijzen huisvriend, Hira, den Adullamiet.
Vóór hen strekten vette weiden, zachtkens heuvelend
omhoog. In 't midden ruischte de vliet.
Over de witgroene vlakte vloeiden van de palmenkruinen
scherpe bruine
schaduwvlekken naar den oostkant heen.
De schaapscheerders en de herders hielden
voor de koelte de kudden kort bijeen,
zoodat pooten, ruggen, koppen door elkander krieden.
Duizend en duizend schapen lagen of roerden zoetelijk ruw
statig zwaarvachtige,
tijdelijk breednekkige,
naast beenderig dunne, pas geschorene,
schuivend 't een na 't ander, stom in eendrachtige
samendromming ;
en laatgeborene,
grijswitte gesprenkeld en hagelvlekkige
lammeren hupten schuw

DE APPEL

voor den honden ronde bromming.

Somwijlen echter, terwijl ergens een lage brank,
neerwaaiend over de massa wat zon en schaduw schudde,
beklommen de rammen de kudde.

Zijn heer en Hira ontwaarde hier en ginds een herder,
boog, en staag ging voort zijn sleependen gang.

En ook de schaapscheerders groetten en schoeren verder.

Nu klommen de mannen mede met het heuvelbosch
en, uitziende in de vlakke, daalden aan de overzijde
naar de edele wijngaarden vol rankende druivelaars,
die, bij dit oogstgetijde,

met vruchtenvruchten prijkten, blauwig paarsch
neerwegende, rijpe, rijke, tros aan tros.

Gansch beneden, waar kort te voren

bij winderig weer

het koren

in baren lag te branden,

strekte

stil, wit, der stoppellanden

korenmeer.

Op zijn stede blikte Juda blijde neer

en gaande een tragen stap,

nam zijnen tijd om tenten, bouwlanden en weiden,

zijn knechten en meiden,

zijn runderen, ezelen, kemelen,

en kostbare stoffen komende van koopmanschap

of huwelijkgave,

zijn stapels wol en graan, en wat aan sikkels goud

een goede schatkist bergt te

houden voor zijn geest, graag bezig met zijn have ;

en, in behagelijk zelfbedrog,
had hij 't gevoel alsof het wild van het gebergte
en het gevogelte der hemelen,
tot levensonderhoud,
moest drinken van zijn wateren en eten uit zijn trog.
En hij sprak : « Gelukkig die wat zij vergaderen
vergaderd weten voor hun huis en vreugd ;
als in de vrucht de zaden weer tot zaden rijpen,
geen vreemde handen laten in hun oogsten grijpen,
maar veler zonen kracht en deugd
zien waken, ijverig, over 't erf der vaderen.
De Heer is in hun hart en stelt,
tot overvloed van zegen,
de hemelen om hun veld
met zon en rijken regen.
Wat draagt mijn sterke vader Jacob op zijn stam
een kronkelkracht van takken,
die zijn kruine steunen !
Sloeg Jahwe hem de heupe lam,
hij kent geen kreunen
noch verzwakken,
en Hebron groeit vol tenten sinds hij derwaarts kwam. »
Hira daartegen :
« Niet in de veelte van de zonen is
der vaderen roem gelegen,
noch in een talrijk kroost de duur der erfenis.
Want vele krachten, scheurend, hebben vaak vernield
wat éene hand zorgvuldig gesloten
en samen hield.
Staat Jacob sterk, niet Abraham is zijn mindere,

noch Isaïc. De weinig kinderen,
gesproten
uit hun kracht,
zijn de eerste dragers van een groot geslacht.
Dies, is van uwe zonen u slechts één gebleven,
beklaag de dooden, doch wees dankbaar om
den éene die in leven. »

Juda sprak : « Eigen is alleen het eigen,
zelden het aangehuwde.

Zoo Tamar, voor wie Sjela gruwde,
zoo mijner dochteren mannen, die mijn rust bedreigen
en mijn eigendom. »

Hira toen, de scherpe kijker :

« Waar Tamar trad, scheen rijkdom rijker,
warmte warmer.

Zie, overwolkte zon maakt al de wereld armer. »

Zij kwamen aan den boomgaard. Daar zagen ze, op haar
[rug,

onder den glans der blaren
en den gloei der appelen,
een dartele deerne, zoo jonge veulens trappelen,
wild en vlug,

doordravend met open haren.
Haar zoomkleed golfde, de kleur schakeerde,
en toen zij vreugdegillend keerde,
zagen zij Zilpa's aangezicht.

Zij, dansende, zag maar groen
en licht

en Sjela onder een boom. De jongeling strekte rustig
tot aan zijn kroeskop in het wuivende fluweel,

bespiedend, met langen blik, het dartel doen
van zijn schoone gespeel.
Zij stond en keek en rekte zich, wellustig.
Waar, boven in 't gebladert, geel
en rood van zoete blozing het gezicht verrukte
en 't water naar den mond deed stijgen,
greep zij een breede brank tot dichtebij haar hoofd
en plukte
van de neengerukte
twijgen
het vroolijke ooft.
Dan koos zij, van drie appelen, den grootsten
en roodsten,
aaide hem op haar wang
en lippen,
en rakend nauw de halmen met haar voetentippen,
ging tot den liggende een fraaien gang.
Hij, vriendelijk, volgde met zijn oogen haar oogen, warm
van weelden, vol verleiding en vol trouw,
de lenige lijnen van haar lijf, haar malschen arm,
en, in de schaal der hand, de mooie vrucht,
de mooie vrucht en weer de mooie vrouw,
een eenigen schat van lief betooveren,
zoetzinnelijk op de zinnelijke lucht
der zingende zon en roerende looveren
en grassen, geurend over het hart.
En vrucht en vrouwe zeiden :
neem, wij zijn genucht.
En twee jonge oogen lieten zich veroveren
en zeiden :

komt, al waart gij smart.
Hij richtte zich overeind. Daar reikten beiden
nader tot elkaar.
Zij, gevende, bood
hem voort den rijpen appel aan en teenegaar
der lippen bloem, papaverrood,
haar jonge borst en heel haar bloeiend lijf.
Sjela, opgetogen,
nam de vrucht en at van haar,
der lippen bloem en kuste haar,
en, vóór zijns vaders oogen,
zwoer Zilpa tot zijn minnewijf.
Maar Juda hield de woorden der vervloeking
binnen zijnen mond, greep Hira bij den arm
en liep met hem den schaduwweg beneden.
Want, midden al zijn rijkdorm arm,
zag ziende hij voor zijn voeten de verzoeking
en de straf in Eden.

NAAR HEBRON!

Juda nu riep Sjela voor zijn toorn :
« Heb ik voor minnemeiden en verkwisteren
goud en zilver, vee en koorn
verzameld? Vóór mijn aanschijn staat
gij niet als gisteren en eergisteren ;
maar ouder, donker. Toen gij kwaad
van Tamar en onspoed duchtet,

was uw klagen lastig op mijn wil.
 Dat gij heimelijk om een boelschap zuchtet
 zweegt gij stil.
 Ga nu naar Hebron, in mijns vaders huis.
 Daar zijn de mannen vroom, de vrouwen kuisch.
 Dat arbeid tot verheffing u verneder'.
 Dan keert gij weder. »
 Toen aldus naar Hebron toog
 Sjela, de kroeskop, de hertendooder,
 zag in Adullam een vrouw uit droefheid witter,
 zag er een vrouw uit schaamte rooder,
 en de eene klaagde en de andere loog.
 Maar beide, des avonds, schreiden bitter.
 En Hira sprak tot Juda : « Merkt gij niet
 wat Sjua, bukkende, zoekt ter aarde?
 Dat zij van drie niet één bewaarde
 is haar een zwaar verdriet. »
 Juda zeide : « Wel weet ik hare ziel nooddruftig.
 Voorkomen snijdt ; doch langer foltert achterklap.
 Wie tucht bemint bevordert beterschap,
 doch wie bestraffing haat is onvernuftig. »
 Wijl hij, met gulden woorden, zichzelf bedroog,
 en trotschelijk dacht : ik ben rechtvaardig,
 diep in zijn binnenste overwoog
 hij plannen, strenge deugd onwaardig,
 maar die, ook bij den goede, zelfzucht smeedt.
 Zoo zeide hij : « Mijn zoon is best besteed.
 In Hebron hecht men prijs aan naam en goederen.
 Lief zijn de dochteren mijner broederen.
 Licht dat hij daar, begerende, vergeet. »

Daar zag Hira Sjela midden schoone nichten
verlokt, verloofd, verhuwlijkt ; en, indachtig
den plechtigen eed
voor Nahors huis en zijne aanvaarde plichten,
met kloeke meening sprak :

« Toen ik ten hooge heuvelen voer,
niet Tamar viel me hard of klachtig,
doch, eer ik aanzat onder Nahors dak,
stond Serug vóór mijn voet. Toen zwoer
ik hem op uw belofte. »

Juda zeide :

« Sjela is mijn laatste zoon. »

Waarop zijn vriend :

« Zoowaar zij heenreed onder mijn geleide,
zoowaar draagt Tamar aan uwer zonen
dood geen schuld.

Uw ongenade heeft zij niet verdiend. »

Daar barstte Juda's ongeduld :

« Kent gij het hart dier vrouw ? Geen menschen zien 't ! »
Zoo bleef Tamar bij haar maagschap wonen.
Maar Sjela was te Hebron.

HET WIJNFEEST.

Als, in den laten Herfst,
de wijngaardbladeren
niet meer vast en rood, met bloed in de aderen,

maar van alle lutse looveren het derfst,
 neerwelkten van de rank,
 en teederlijk trilden
 in wind en zonneschijn,
 kwam in Adullam, met zang en klank,
 het feest van den milden
 en vroolijken wijn.
 Juda echter trad niet uit.
 Nu Sjela heen was en Sjua krank
 en hem zooveel geheugde
 dat zijn ziele bond in kommer,
 had hij geen hart tot vreugde.
 Streng te moede ontweek hij, in purperen lommer,
 het gouden geluid.
 En Dina sprak tot Efer : « Ik weet niet wat ik dede
 van blijdschap dat de blonde het feest niet stoort. »
 Reüma juichte : « Tamar is voort,
 Sjela is voort ;
 wij zijn machtig in de stede. »
 Aan den voet
 van het outer
 bij de loofhutten, had Kesed, hoog omgord,
 in Juda's plaats het gebruikelijk offer van louter
 druivenbloed
 plechtiglijk neergestort.
 Thans, zoo de citers spanden,
 metalen ratels en houten fluiten blonken,
 trokken de vierenden, wemelend, een wijden kring.
 Aarden kruiken vingen den ouden
 gouden

wijn,
die uit lederen zakken stroomde,
en zelve stroomden in bekers. Tusschen de dronken
van het ruischend festijn,
lustig bij lustige meiden,
klapte Efer, de kale, woest in de handen.
Daar riepen de deernen elkander toe,
wuifden met late bloemen, bogen en reiden.
Hoog nu ging
vóór de welriekende dansenden, over den vloer der grassen,
het dol gedoe
der holle handtrommen, bommend in de passen ;
en, zoo de mond naar den wijnkus hing,
snel, op den beker der offeranden,
volgde de beker der zwijmeling.
Toen zagen de mannen het ongewoonste :
ter zonnezijde, waar zich jeugd en vreugd verdrong,
neergehurkt in haar roodomzoomde
veelverwig kleed,
der bruine vrouwen allerschoonste,
die niet lachte, die niet zong,
maar, zwaar van droesem en leed,
bij ledigen beker, droomde.
« Zilpa ! » riep Kesed. « Zilpa ! » riep Efer luid.
En vóór haar voeten,
met gouden lonken en groeten,
met roze sprongen,
de reien gingen in, de reien gingen uit
en zongen :

Wat zal ik mijn liefste brengen?
Drie rozen en één kus.
De dag wil niet gehengen
dat ik half zijn vlammen blusch.

Wat zal ik mijn liefste brengen?
Twee liederen en één hart.
De liederen zullen mengen,
de roode vreugd, de rooder smart.

Wat zal ik mijn liefste brengen?
Een beker en één wijn.
Waar wij der minne plengen
moet alles één, moet alles eigen zijn.

Daar voelde Zilpa een vonke vuurs in een pareltraan,
deed Efer schenken, nogmaals schenken,
en dronk hooguit.
Over der mannen wijzen en wenken,
zegezekeer,
liet zij den sterken straal van haar oogen gaan,
en zwierig zwaaiend den zilveren beker
ter bronzen hand hief op het maatgeluid
het lied van den Boomgaard aan :

Lief, die mijn lippen zoeter kust,
nood me te lust,
als de boomgaarden blozen
met de kleur der rozen
en de avond de warme heuvelen bluscht.

Zie, de appelen duisteren
in het gebladert.
De maagden luisteren
wie of daar nadert,
met zachten stap, in de lauwe lucht der minne.

Zet open uw deur
naar den rijken geur,
en uw hart naar uw arme vriendinne.

Bij den uitgelezensten der knapen
wil ik waken, wil ik slapen
een korten langen nacht.
Mijn liefde moet de sterren zegenen,
die vertrouwelijk staan op wacht.

Leg uw hoofd bij mijn hoofd,
o schoonste der knapen,
dat mijn haren regenen
om uwe slapen.
Leg uw hoofd bij mijn hoofd.

Als wij buiten treden
Is de nacht beneden,
en de dauwdrop versch aan het rijpend ooft.

De klare nachtegale
zat in haar keel.
Ieder hand geleek een schale,
ieder blik een smeltende juweel.

De reuk van haar kleederen
was die van een open kelk.
In wonderzoet verteederen
bloeide zij voor elk.
Gelijk een wijnrank hing haar lijf te slingeren,
vol keur van druiven,
dauwbelâan.
En 't avondde. Schaduwen begonnen neer te schuiven,
langzaam, in de valleien.
Toen gingen de reien,
met hooge roode vingeren,
naar het Westen staan
en zongen op blauwe schalmeien :

Gestrenge zonne,
oog van den dag,
weeldriger wonne
verdrijfster, ach,
vlucht waar uw banen
purperend tanen,
duikend uw nuchter en klaar ontzag.

Laat palmenbladeren,
ruischende zacht,
konden uw naderen
en nijgen, nacht.
Vriendlijke deuren
zuchten en geuren ;
sterren bescheiden op minnewacht.

Zoo heerlijk geborgen
hoof bij hoofd.
Zorgen van morgen
uw lichten dooft ;
dat we, onverzadigd,
hoog begenadigd,
smaken het zoet van verboden ooft.

Wuivende handen hielpen de zonne scheiden.
Maar, duister van nijd, Reïma en Dina zeiden :
« Wie nog zal Juda's dochteren roemen ?
Zijn wij meer dan onze meiden ? »
Want haar mannen hielden naar den geurigen blos
van Zilpa's lippenbloemen
en den vuurwijn van haar oogen.
Zoo wierpen zij, over rokken neer- en schuingetogen,
haar zwarte haren los.
En het geschiedde dat een felle wind,
aanrukkend, sloeg de menigte over.
Zilpa beet haar tanden in een roode roos
en, lachend als een snaar en snikkend als een kind,
voer dwarrelend mede met een hoos
van geel en roode loover.
Toen de storm, plots opgekomen, plots bedaarde,
neeg de zon,
gansch purper, over de avondaarde
en zoende Libanon.
Zilpa ! klonk het tot de heuvelwouden.
Zilpa ! klonk het vragend weder.
Dan bleven de wouden stom.

Bij der wijnzakken gekreukeld leder
en de gedempte trom,
zochten, eer ze scheiden zouden,
Sjela's zwagers naar een vollen beker
en een ijdel meideken om.

TAMAR TEHUIS.

Toen regende, ook om Nahors stede,
de schoonheid van de boomen,
de schoonheid van de heuvelen
en uit de harten vrede.
De laatste bladeren bleven streuvelen,
de sterkste wil van zomer droomen,
maar straks, in donkere tent en open heester,
was Herfst gansch meester.
Midden haar zusteren en de vrouwen
in den dienst des huizes, spon Tamar al den dag,
spon mee de garens van haar stil vertrouwen,
houdend bij zich zwaarmoedigheid en last van rouwen,
loonend vriend'lijkheid met vriendelijken lach,
als eene, die gaarne geeft, meer dan zij hebben mag.
Nahor zag zijn dagen duisteren,
zag bijeenstaan, hoorde fluisteren,
zette soms een woesten boog
over zijn vertoorend oog,
maar zoogauw hij Tamar zag
scheurde zon doorheen zijn zorgen

en hij dacht :
ook hier komt morgen.
Maar kreupele Bethuël sneed uit sparrenhout
de schacht
der speren, die hij zelf niet kon gebruiken
ter harde jacht,
en sprak : « Hoe oud
is Sjela? Volgt hij, door de struiken,
den steenbok en het hert? Draagt hij al baard?
Ze zeggen hij is schoon en kroesgehaard,
een knappe knaap, wanneer hij, met zijn boog ter schouder,
tot zwaarderen stap gereed en wijden sprong,
ten boschweg huft en vrouwen hangen,
met oogen en mond, aan zijne gangen.
Juda bestemt hem rijker bruid en zweert hij is te jong.
Te jong? Ei, wacht maar! Wordt hij ouder,
dan is zijn oudere te oud en koud naar zijn bekeer.
Niet mansch, en jagen! » Honend lachte
Bethuël en kerfde een hoekige gedachte
diep in het hout der speer,
daar zijne hand op kromde. Tamar, spinnend,
luisterde in de smart der zware minzaamheid.
Ternauwernood een wederwoord bezinnend,
bleef zij, voor beter woord, met beter woord bereid.
Doch Bethuël, herbeginnend,
liet niet los.
« Snippen, die den weiman betrouwen,
en den vos! »
Opziende, zocht hij een glimlach in den kring der vrouwen.
Toen keek Nahor hem met booze blikken aan

en norsch trad buiten. Serug echter bleef
 en zeide : « Broer,
 laat staan
 des argwaans wapen,
 het tweesnijdige, laat staan.
 Zoowaar ik leef
 is Hira, die mij zwoer,
 ter trouw, en Juda mede
 rechtschapen.
 Heeft Hira niet in vrede
 gespijst in onze woning?
 en Nahor aangezien met klaren blik?
 Ligt niet zijn hand onder mijn heup? Was hij een koning,
 en zijn vriend een koning,
 en Hebron gansch met hen,
 indien zijn oog der slang bleek en zijn woord een strik,
 nog stortte ik met mijn zwaard in hunne zwaarden,
 en, Tamar, toon dat ik uit Nahor ben. »
 Eeniegelijk zweeg. Gelijk, door den ontblaarden
 eikeboom,
 de herfstwind schier geruischloos waaien kan,
 heimzinnig waaien,
 zoo ging, doorheen de grijze stilten van den schroom,
 het spinnen voort in huis en 't ronkend draaien.
 Bethuël, kopschuddend, kerfde een groeve in zijn
 [geheugen.
 Maar Tamar zeide : « Broeders, hebt geen zorg.
 Den sterke dient geen leugen. »
 Dan, in het diepste van haar ziel gezegen :
 « Jahwe is mijn borg.

Hij weet zijn wegen. »

Met den avond trad Nahor zijne woning binnen,
zag onder der lampe geluwen schijn en wit gewalm
zijn dochteren en haar vrouwen zitten en spinnen,
zag Bethuël nijdig in de weer en Serug kalm,
zag alles door elkaar en weer afzonderlijk
Tamar in gepeinzen, vredige en vroede,
ver en wonderlijk

verdiept :

Hoe was het in Adullam, met Juda en Sjua, de goede?

Met Sjela en zijn zusteren? En Hira, den geduldige?

Ach, de wind, die hijgt en zwiept,

en alle bladeren, hoor, ze varen uit Gods hand.

Alzoo, in schijn van schuld doorgaans onschuldige,
de dagen van de menschen.

Weer kende Nahor, aan haar klare voorhoofd, haar vroom
[verstand,

en met ontroerde vaderlijke wenschen

voor haar hoop en heil,

wandelden zijn oogen tot de hare, zegenend.

Daarbuiten woei een waaien vermanend van hut tot hut,
van tent tot tent.

Dat was de winterstorm niet, die de staken schudt,
de deuren schendt,

dat was de herfstgeest, flappend op het zeil,

en langzaam looveren regenend.

SJUA'S DOOD.

Sjela's moeder vond den winter koud.
Wie, met gebroken rug, te veel moet dragen,
leeft in weinig dagen
uit en oud.
Zoo fel had zij geleden
toen Er en Onan vielen voor de slagen
van Jahwe's toorn,
met kranke kracht zoo strak gestreden,
zoolang gegaan met in den voet een scherf
en in het hart een doorn ;
maar toen Tamar uit haar omarmen
werd gerukt en Sjela uit haar zorgen,
daar klaagde zij : « Wat staar ik naar den morgen ?
Geen spreij kan mij verwarmen.
Stuur boden uit naar Hebron ; want zie, ik sterf. »
Waren, met Juda en haar dochteren, voor een laatst
begroeten,
Sjela en Tamar toch daar geweest,
de een nevens de andere door heur dorre hand geplaatst !
Thans bleven hunne namen
samen
in haar angstgebed,
en in den zegen dien de lippe blauwend stamelt.
Gebroken legde Sjua hare voeten
te gader op het bed,
gaf vroom den geest
en werd tot hare volkeren verzameld...
Sneeuw is wonderwit

waar ze zelden wordt gezien.

Als de winden staan van sneeuwen,
en de wolken verder vliên,
zoo de zwarte raaf op den ceder zit
te schreeuwen,

een vreemde kilte
doorscheurt de stilte.

Dus was het den laatsten dag
dat Sjua in lijke lag,

en die van Hebron, talrijk als ten krijg,
door de onbekende spreien van den dalweg togen,
moeizaam ter begankenis.

Het blauwde boven hun hoofden. De vlokken, welke nog
[vlogen,
kwamen van den rotswand neer of van een aangeroerden
[twijg ;

maar de lucht bleef bijtend frisch.

Zij reden, een hooge stoet van forsche gestalten,
met lang volgehouden ritten en korte halten,
op ezelen, die vastvoets traptten in de sneeuw.

Te midden zijne zonen, kleinzonen en dochteren,
wemelend door elkander bij lochteren
stap, zat Jacob oersterk als een eik vol knoesten.

Grijs kroesde nog zijn haar en over zijne borst breed woei
[de woeste

baardwas van een eeuw.

Bijwijlen rende Sjela voor en toonde den knechten,
tusschen witte struik en heg
onder glinsterende boomen,
waar schijnpaden lokten, den echten

den eenigen weg.

Want voor den avond moesten

zij in Adullam komen.

Zij naderden alvast. Thans glooide

de blanke helling

zachtkens neerwaarts in het bruine der ontdooide

delling.

En Juda hoorde dat zijn vader, tot koninklijker rouwen,

neerkwam met den stoet

van zijne maagschap. En hij verheugde zich in smart,

doch ging niet tegemoet,

maar bleef in huis bij zijne doode en de klagende vrouwen.

En door de donkerheid der kleederen groeide de avond

[zwart.

Dat werd een lange bange nacht, onder hardbesterde

[luchten,

veel vorstverstarrende uren.

Kreten van dieren en menschelijk klagen en zuchten

stemden de wakers bij de vuren,

de blakende,

krakende,

tot mijmerangsten, durend tot den dageraad.

Toen, met klaar koud troosten,

de morgen rees in het oosten,

stonden de heuvelen rozig in hun sneeuwgewaad.

En al de stede stroomde donker buiten.

Het lijk, gebalsemd en in zuiver linnen gewonden,

werd gedragen op een baar.

Dof sloegen de trommen, droef pepen de fluiten,

en de vrouwen zongen, daar ze gingen en stonden,

klaagliederen vol misbaar.
Juda, in smartelijk verteederen
scheurde zijne kleederen ;
en zich met zakken omgordend,
bestrooide zijn hoofd met asch.
Sjela, ineens veel ouder wordend,
wist nu wat zijn moeder was.
Zijn beide zusteren weenden
en zwegen den langen gang, gedrukt in haar verdriet.
Haar mannen bogen mede, alsof zij 't meenden,
maar in hun hart berekenden en treurden niet.
Stappend ter botte baan, met neervriezenden baarde
en oogen brandend in zijn grauwe trekken,
dacht sterke Jacob niet aan dood.
Want, lijk hij hard zijn voeten voelde op harder aarde,
ontging het hem hoe zij hemzelf eens toe zou dekken
en nemen moederlijk ten zachten schoot.
Zijn oude leed vergetend leed hij duister mede
met Juda, jong alleen in wankel huis en stede,
voor veel leven nog en last.
Zijn zonen, vele met halve gezinnen,
de eene na de andere volgden vast.
In 't eind de dienaars en de lieden uit de buurt.
Zij schreden de grijze tenten buiten,
de hoogten langs, 't witgroene treurwoud binnen.
Uit gromden de trommen, koud stierven de fluiten.
De stoet ging stiller waar de stilte diepe duurt,
naderend door bladerlooze struiken en stronken,
bij vroom gebed
en laag geklaag,

traag, heel traag,
de bleeke grafspelonken,
deels natuurgrot, deels uit rotsen opgebouwd.
Knieën bogen, handen zonken
als twijgen die verslensen.
Weemoed trilde door de boomen en de menschen.
En naast haar zonen,
meer dan zij berouwd,
werd Sjua aan de huizen waar de dooden wonen
eerbiedig toevertrouwd.

DE ROUWMAALTIJD

Vroom nu zaten die van Hebron kwamen
ter rouwmaaltijd met Juda samen.
En koeken werden rondgelangd en boter en melk,
een toegemaakt vet kalf en velerhande spijs
met ooft en troostwijn, klaar in klaren kelk,
naar oude wijze.
En Jacob troonde in zijner zonen kracht
naast Ruben, zijnen eerstgeborene,
den sterkste en aanvang van zijn macht,
en Juda zelf, den koninklijke, uitverkorene,
in trots van trouw een voorste en voorbeeld zijner broederen.
Roodoogig staarden Simeon en Levi, wreed in wraak.
Hemor en Sichem sloegen ze om der zuster zaak.

Ginds Issachar en Gad en Aser, kalme hoederen
van kudden, koene krijgeren teenegader.
Hier Zebulon en Nephtali en sluwe Dan,
een ieder in elk oog en elke vuist een man.
Doch allen vreezend voort hun grauwgebaarden vader.
Van wederzijde, aan de einden van den disch,
was soms gebrek aan ruimte, vast gebrek aan orde.
En de eene dronk en spotte, de andere dronk en morde,
als overal waar over en te weinig is.
Want Juda zorgde alleen voor magen en voor vrienden,
wetend zijn dochteren bij de deernen, welke dienden.
Opeens scheldwoorden klonken door de deur der tent,
van hooge stemmen, scherp van kijven.
Tusschen de dienstmaagden ontstond een twist
waar Keseds vrouw, al roepend bijgerend,
in hare heftigheid
geen weg noch raad mee wist.
Haar zuster, meer krakeel en huisrumoer gewend,
weerhield, tot beteren roem van rouwbedrijven,
elk bitsig woord en bleef, doorbloosd van deftigheid.
En Juda zelf trad buiten om den strijd te slechten.
Maar oude Jacob sprak :
« Zoo waar geen huisvrouw heerscht, is 't bij den rijke
een donker dak.
Gisteren lag de zorg in lijke.
Vandaag is Juda klein en schamel voor zijn knechten. »
Nauw was, voor haars heeren baard, de twist
gestild en Juda naast zijn gasten neergezeten,
of Levi zeide : « Wordt er hier geen meid gemist ?
Na 't wijnfeest kwam er eene in Hebron aangevlucht,

die Sjela kent. »

Om laag van hoog te meten

zag Juda neder op zijn zoon. En Jacob klaagde :

« Sinds zij zijn voeten kuste waait er om die tent
een lauwe lucht. »

Juda vroegde :

« Was 't Zilpa niet? » En Ruben zeide : « Zilpa is 't. »

En de troostbeker kon niet troosten,

de zoete vrucht scheen bitter. Toen

ging elk zijn handen reinigen, zoo die van het oosten
na den maaltijd doen.

Maar Juda zeide tot Sjela : « Wat moet ik hooren?
op deze uitvaart hooren?

Speel niet met mijn geduld,

noch spot met mijnen tooren.

Aan Sjua's dood is uwe wulpschheid schuld.

Wat baatte het dat ik u tot beterschap verbande?

Vergeefs heb ik vermaand, vergeefs gehoopt.

Uw boele vlood u na, dewijl gij trokt.

Zoo vlug wordt onze rouw niet ruchtbaar in den lande,
als telkerstad de tijding viervoets valt en loopt

dat gij mijn eerlijk huis en Hebron stort in schande. »

Antwoordend sprak Sjela : « Ik heb haar niet verlokt. »

Maar Juda zeide : « Waar bleef, toen gij haar snoeren
en bonte kleederen schonkt, uw jeugd en jonge schaamt?

Gij hebt haar niet verlokt?

Gij hebt haar niet geweerd!

Toen gij uit hare hand den rooden appel naamt,

zag ik uw hart doorheen uw blikken loeren,

vol roodere begeert.

Naar eene dienstmaagd reiken uw verlangsten,
naar de oude boomslang helt uw lust.

Waar is mijn rust? waar is mijn rust?

Moest ik u daarom redden uit uw angsten
en Tamars schrikkelijkheid?

Wijl ik u liefhad zal mijn vijand zich verheugen.

Mijn woord is ijdele luchtstroom, mijn belofte leugen.

Nahors dochter vernederd voor een minnemeid!

Misschien liet ik u beter aan uw noodlot over. »

— « Vader, ik verlang geen eega. »

— « Vraagt de roover,

die volhands steelt, de vogelaar, die netten leit?

Doch meester zijt gij over uwe liefde en haten.

Ik wil niet dat gij strengeren gang belooft

en in uw harte spreekt : die vrouw kan ik niet laten.

Nochtans, op dat uw schuld niet neerkome op mijn hoofd,

en niet dit huis een huis van ongebondenheden

worde genoemd,

noch Hebron, mijnes vaders stede,

zoo zult gij heden

meereizen derwaarts en openlijk en onverbloemd

u tot een huisvrouw halen

de lachende schandedeern, die slechts

de bedgenooten wezen kon uws knechts.

Haar zegenen echter zal ik niet.

Zevenmaal zeven malen

zij de lust gevloekt, die mijn geslacht vernedert ! »

Aldus kreeg Sjela, tot een straf, meer dan zijn wensch.

Maar het boorngaardlied

klonk minder heerlijk, sedert

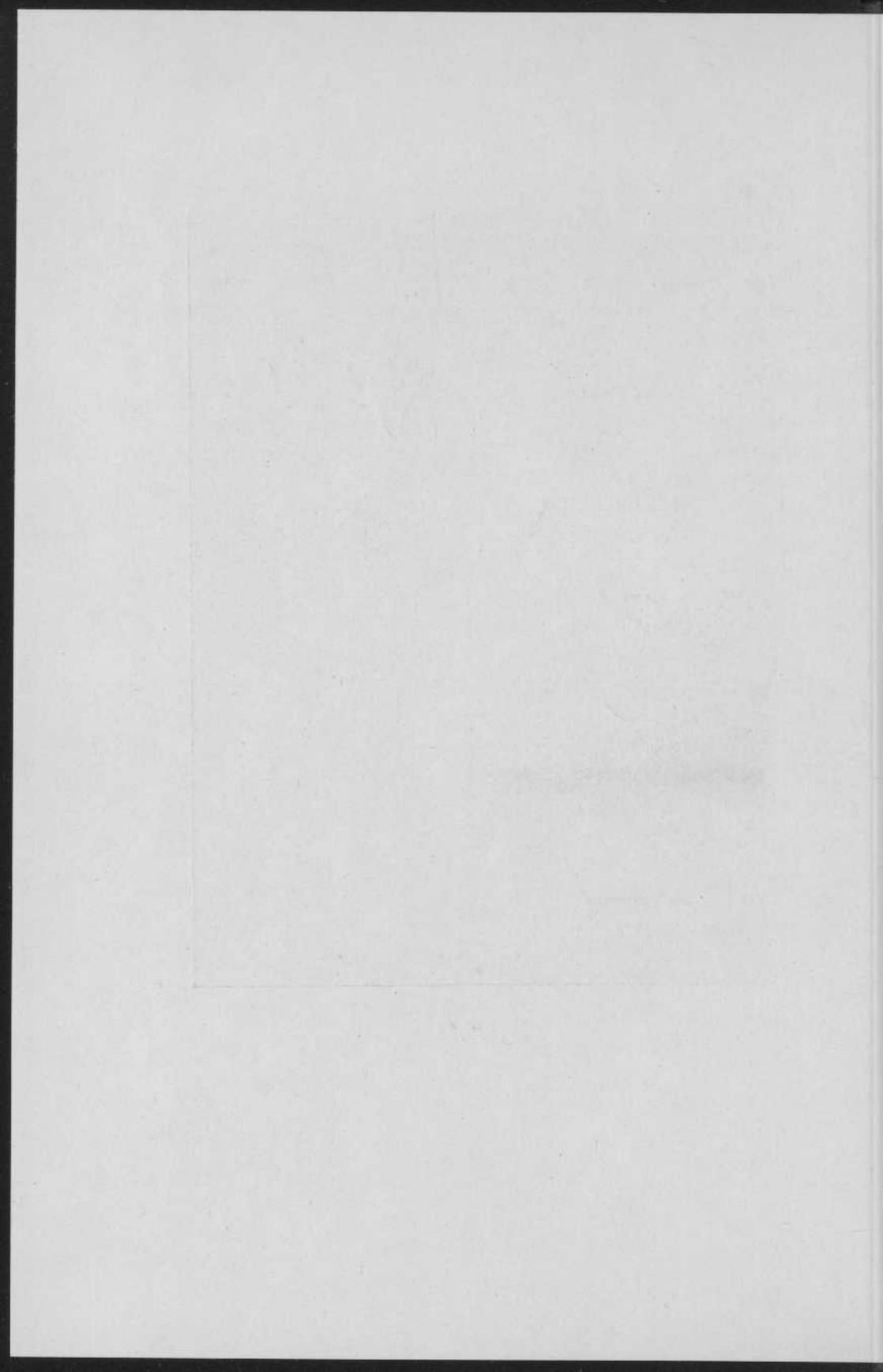
hij Zilpa minnen mocht. Zoo is de mensch.

HARDE TIJD

En het geschiedde een spanne tijds
nadat Sjela weer kwam wonen naast zijn vaders woon,
en in één tent met Zilpa sliep,
dat, wijds en zijds
al over het land, de mare liep
van dezen echt en Juda's zorgen om zijn zoon.
En ook tot Nahor drong de tijding,
maar kon eerst niet geloofd en wekte duisteren angst,
tot zekerheid kwam met booze bittere bevrijding.
Toen zeide Nahor : « Eerlijk duurt het langst. »
Bethuël, meester in de kunst des snijdens en des tergens,
hinkte zijn broeder, zoo ver het ging, met kwade beenen
en kwader woorden na ;
en Serug, somber, sleepte altoos en allenthenen
door woud en stad zijn wrok en ongena.
Nahor, gloeiend, rustte nergens.
De zomer kon alhier geen zomer zijn
als andere jaren.
Geen feestlijkheden van zuivere luchten,
spiegelend in den blank der blâren,
der grassen en de deiningen der korenvruchten.
De schaduw vekte ; de zon deed pijn.
En Bethuël, als de morgen om de heuvelen kriede,
sprak : « De kemelen blijven weg.
Gewis lijdt Hira aan een groote ziekte.
Want heden is 't klaar weer als gisteren, en hij weet zijn
[weg. »

SJELA

Des middags, zoo de zon recht neder vuurde :

« Mijn zuster, zaagt gij Juda niet,
den koninklijke, die u huiswaarts stuurde?
Denk, asch ligt op zijn hoofd. Ach, ach, hij heeft verdriet. »
Maar 's avonds, als de menschen beter worden,
en herders en melksters liggen voor de deur der tent :
« Schoon zijn de kleederen, die Juda zendt,
en heerlijk zijn beloften.

Kemelen heeft hij vele, hoog van kop en laag van schoften.
Hun rug is dubbel van de veelheid der geschenken.

Help ze ontgorden,
mijn broeder,
help ze drenken.

Haal uit de hutten smakelijk voeder.

Want ook uw zuster dragen zij.

Nu zal Sjela wis niet jagen.

Wel is hij mansch, maar jong en mild.

Waarheen toch? hoor ik Zilpa klagen,
blijf aan mijn zij,

blijf thuis : ik ben uw buit, uw tamme wild.

En liederen zingt zij, die den avond rooden,
en hangt om hem en prangt, en kust zijn nek.

Let op de plek, let op de plek,
als gij den pijl schiet, die het span zal dooden.

O, dat ik niet kan gaan en staan
waar zwaarden slaan

en speren spreken !

Gevloekt de kreupelheid, die mijn haat
ontkracht,

dat ik die schande en smaad

niet wreken
kan, dien schimp op ons geslacht!
Is Simeons zuster meer dan onze zuster?
Staan Levi's rechten boven onze rechten?
Grimmige wolven, tandige tijgers,
die Sichem in zijn onmacht sloegt met roof en moord!
Wie kan toezien, Nahor? Serug, wie berust er?
Ligt niet hun hand onder uw heup, met zwaren zweer?
Roemt Adullam ook op tenten, Hebron op krijgers,
zijn talrijk hunne wagenen en wapenknechten,
haat is hard en ijzer wacht in onze smidsen. Leer
mij rijden, broeder, leer mij vechten. »
Serug schrok, als beet een adder in zijn hiel,
en keerde zich tot Tamar. De avond duisterde
haar oogen en haar tranen, daar zij luisterde
met doorreten ziel.

Honend sprak Serug :

« Noodvrouw, met uw geduld, uw werk aan rad en rokken,
uw sleuren met de kruiken, uw melken als een meid!
U wijt ik het dat hij zijn boele heeft gehuwd.
Wat hebt gij hem den schoen niet uitgetrokken
en, in zijn vaders tegenwoordigheid,
verachting in het aangezicht gespuwd?
Zijn zij der goden volk, dit volk van wrevelen,
indringend ras, dat met de menschheid speelt en spot?
Sjela wil ik slaan, Hira, Juda knevelen ;
Hebron tart ik en ik tart hun god! »
Tamar zeide : « Laster niet, mijn broeder.
Allen zijn wij klein, maar Jahwe groot.
Hij was in vrede en vreugd, Hij blijft in leed en nood

mijn Toeverlaat en Hoeder.
Geen weg is Hem gesloten noch geen menschenhart.
Zoo wat gij thans in de ure van uw smart
gesproken hebt, komt nimmer op uw hoofd.
Vertrouwend kwam ik thuis, wijl Juda had beloofd.
Laas, ondank is mijn loon. Doch schijnt mijn lot ook hard,
dra zinkt deze onspoed in de diepten des vergetenen.
Want snel verzoent de tijd.
Hij slijt
de woede, slijt het haten.
Laat toch, om mijnentwil, geen mensch zijn leven laten,
noch over Kanaän den wreeden krijg ontketenen. »
Maar streng sprak Nahor :
« Mijn dochter is hùn dochter waard.
Liever het land
in brand
dan schandvuur in mijn haard.
Is Jahwe God, zoo steunt hij slechts rechtschapenen.
Menschen willen, goden plegen recht.
Rood gaan de goden voor de menschen in 't gevecht.
Rood gaan zij thans ; smeedt wapenen ! »

DE STEM

Over Nahors steden
dreunde bangend en eenbarelijk
het koortsig werk
der aanhoudend slaghoudend mokerende smeden.
Vervarelijk

sloeg de noodgalm op het hart der jonge en oude moeders,
die zuchtten : « Hebron is sterk,
ach Sichem ! » Aan de luiden,
arbeidend op het veld,
en de hoeders
der kudden was strenge last gegeven
om de reizigers zoo mogelijk weg te houden
van dit verraderlijk vér dragend luide leven,
en het averechts te duiden
zoo ze weten wouden
de oorzaak van dit zomerongewoon geweld.
Nahor, tot de nabuurvolken rijdend,
haalde heimelijk de Koningen op zijn hand,
om saam, voor 't oude Kanaän strijdend,
den vreemdeling te jagen, te delgen uit het land.
Nijdige Bethuël, zwart van het vuur der smidsen,
zon op listen en hinderlagen,
stelde wachters aan en gidsen,
leerde rijden en wapens dragen ;
en telken rit gegroeid, fel tegen zijn gebrek,
greep vaster het forsche muildier bij den nek.
Serug echter, stadig bij de smeders doende,
glansend, gloeiend, hield het aambeeld warm,
zwaaiide 't nieuwe wapen, het zware, hoog in zekeren arm,
klopte zijn lijfsvriend op den schouder, hard onzachte,
en met zijn keel vol staalklank, lachte
of hij een deerne zoende.
Onder den rookwalm viel het ademen zwaar.
Tot in haar kameren
hoorde Tamar 't bonzen van de hameren,

't hotsen van de wagens, 't schreeuwen der gedrilde
[strijderen,

gehuil van vrouwen die men moest verwijderen :
dat alles was om haar.

Haar wonderbaar

uit trouw geboren vertrouwen

in Juda was gescheurd, gescheurd meteen haar ziel.

Gelijk de pijnboom staat in groen, stond zij in rouwen,
winter en zomer lang, en droeg, hoe hard het viel,
een zwarte zwarigheid en schrijnende beklemming.

Hoe zou zij, voor al 't volk, heur hooge bestemming
bereiken, zonder kracht die steun van boven voelt?

Wel was haar wil nog gaaf, haar liefde niet bekoeld,
doch hoop was ver en wanhoop dreigde nader.

Waarom toch hield heur hoogste Heer en Vader,
in zulken angst, zijn aangezicht van haar gewend?

De dag was donker in haar hart, als in een tent
waarin de lampe kwijnt. En uit de hemelen straalde
het dunne licht zoo weigerig door smook en damp.

Toen vastte zij en in verborgenheid herhaalde
haar smeeken, kampend als geen helden harden kamp.

En het geschiedde omtrent dien tijd

dat zij, een herder hoorend,

vernam

hoe Juda, zich troostende, met Hira kwam
naar Timna om zijn scheerders na te gaan.

Haar gansche wezen storend

brak die tijding haren gang,

verdubbelde haar strijd.

Schielijk, scherp als barenswée, drong op haar aan

een vreeselijk vlijmende gedachte
die zij als doornendrang
te weren trachtte
en die haar bijbleef als een wond
die deugddoend rijt.
Smartelijk wreed,
gestreng, klonk thans de Stem van boven,
en galmde bangend door haar zieleleed,
als in een afgrond onder grond.
Afschuw voor haar komende besluit,
afschuw voor zichzelf vervulde haar.
Booze twijfel worstelde met haar gelooven.
Gejaagd schreed zij, in het avonduur, de hutten uit
en liep, om troost en sterkte, de wijding door der wouden.
Naar boven rezen, of ze hooger ruischen wouden,
pijnboom en cedersper.
Schoon, te eener opening, waar 't geboomte groener
[blikkerde,
in blauwen hemel stond de mane klaar.
Daaronder hing, vallend nog vast aan haar,
een enkele ster
en flikkerde.
De stralen sneden Tamars zwaar gepeins
door 't midden,
en schiepen licht.
Er overstroomde haar iets goddelijk sterks en reins
en zij moest bidden :
Een heilige lampe brandt
in 't zuiverst van mijn ziel,
alsof uit Jahwes hand

daarin een sterre viel.

Een sprank van Gods geheimen
doet mij ten dood bezwijmen.
Doch sterven laat de ster niet.

Een heilige lampe brandt
in 't zuiverst van mijn ziel.
Terwijl ik zinkend kniel
en val ten offerand
hoor ik haar sidderend zingen.
Heer, wil mijn angst verdringen
en houd uw hulp zoo ver niet.

Indien ik mij vergis in mij,
en niet van u wat is in mij,
indien de vlamme kalm en puur
neertroebelend slaat tot walmend vuur,
zoo tref mij en verniel
met uw verbolgen hand.
Hoe zoude ik leven in den smook der schand?
In 't zuiverst van mijn ziel
een heilige lampe brandt.

Lang lag zij neder
met haar hart voor God.
Donkere bronnekens zongen teeder,
wonnezuchtend.
De pijnboom suisde tot
den ceder.
Heimlijkheid zeeg uit het licht gekruin —
daar vogels tjuikten bij dien vreemden avonduchtend —

en wandelde over glansend mos
door lekend licht en schaduwbruin
in 't bosch.

Oprijzend eindelijk uit het Godsbedwelmen
der offerende overgave,
trok Tamar uit het woud en kwam in 't veld.

Daar hoorde zij, bij nacht nog, het smeden van helmen
spiezen en zwaarden, uit ijzer, dat den brave
verharden moet tot held.

Tamar, geslagen, dacht aan krijg en hoopte vrede.

Om haar toch mocht geen strijd, met Juda's huis geen strijd!
Zwaar dreunde het hameren door tot aan haar legerstede.

Haar boezem klopte : 't is de tijd!

Sprak dit de booze? Of Jahwe?... Rust, ach ruste!

Daar was het of een geest haar oogleên kuste.

Zij sliep.

En droomend zag zij, op een sterken struik,
terwijl zij putten ging, drie rozen wonderschoone.

Zoo liet zij af haar waterkruik,
moest eene plukken gaan.

Doch, nauwelijks raakte zij den bloemsteel aan,
of door haar vingers viel de kroone.

Een tweede moest zij trekken,
wilde zij of wilde niet.

't Begon een angst te wekken
toen deze roze, welk,
haar roode bladeren liet
neervallen uit den kelk.

Er stond nog éene bloem. Die moest zij, moest zij plukken.
De bloem hechtte aan den struik, die struik hechtte aan de

[bloem ;

zij hielden aan elkaar als schoonheid aan haar roem.
Zij, hard, bleef rukken.

De roos hield vast. Maar zie, na straf bemoei,
kwam gansch de struik tot haar en stond in bloei.

Met een voelde de slapende een hand op haren schouder,
een aanmanend geklop.

Haar ademhaling stokte, haar bloed kroop kouder ;
en duidelijk hoorde zij de Stem, gebiedend :

Tamar, maak u op.

En zij ontwaakte.

De nasleep van den nacht was langzaam vliedend ;
en toen zij in de deur der tent ging staan, genaakte
het morgengrauw maar schaars den verren heuveltop.

En Tamar trok zich in haar kameren

terug, lei af de kleederen van haar weduwrouw,

en toide zich als wie zich den verzameren

geil

en veil,

voor schandloon geeft tot vrouw.

Wat deed zij aan den lijve ?

Een linnen fijn als zijde.

Wat deed zij aan tot opperkleed ?

Een helrood doek ; de rand was breed.

Wat stak zij in hare ooren ?

Goudsierselen tot bekoren.

Hoe arm en voet omhangen ?

Met ringen en met spangen.

Waartoe ten hals dit parelen snoer ?

Dat is het kleinood van de hoer.

Waartoe die sluier, zwart en dicht ?

Een scherm voor 't gloeiend aangezicht.
Dus aangedaan, schreed Tamar door de bleekende hutten.
Jahwe dank, geen mensch te ontwaren ;
geen geluiden van ontwakenden ;
geen herder bij de waterputten.
Van haar vaders woonsten had vrees
haar ver gevoerd, toen over een klaren
blakenden
berg, de dagbron rees.
Nu voelde zij de zon : een zendeling des Heeren !
en knielend bad. Haar moed was groot, haar angste klein.
Als Tamar, recht in hare schandekleêren
opwaarts naar Timna toog,
wist zij haar zinnen rein
en haar Beschermmer hoog.

BIJ DE TWEE FONTEINEN

Zoo Juda trok met Hira, na de dagen
des beweeneus,
den zomer in 't gelaat
alover 't land ;
en dacht aan Tamar niet noch hare magen.
Want wonder zijn de wegen des scheidens en vereenens
die Jahwe nederlaat
uit vaste hand.
En Hira sprak : « De dalen strekken vredig.
Maar donker doolt de mensch die op zijn eigen toorn,
en toorn op vriendschap. Mijn oude hart is overdoorn

met wrok en wrevel. Hira meineedig
voor Serug, voor Nahor! Vol schande door mijn schuld,
uit uwe schuld geboren.

Op uw beloften heb ik zwaren zweer gezworen,
die nimmer wordt vervuld. »

Juda sprak : « Wanneer mijn zoon de losgelaten paarden
zijner driften

weder vangt en stalt ;

wanneer hij naar mij aarden,

bedenken zal en schiften,

en Zilpa's arm afweren, zoo die zwaarder valt

ten hals, daar hij gewisselijk beter vrouw zal wenschen

boven zijn boel, een gade naar zijn stand ;

wanneer hij hooger stapt en mensch wordt bij de menschen,
dan ligt de weg nog open, hier, in Nahors land.

Want niet aan éene vrouw houdt God den man gebonden. »

Hira echter,

bitter, antwoordde vol verwijt :

« Waren der menschen harten toch immer als hun monden !

Was toch niemand in eigen zaken rechter.

Wilt gij Tamar in Adullam, zoo roep haar, 't is de tijd. »

Maar Juda hoorde schaars en dwaalde in zijn gedachten.

De dag stond hoog, de witte wolken stil.

Het leven

scheen zoo lang, zoo schoon.

Zou hij zijn zoon

aan Tamar geven,

ten doode doemen, om Hira's eed en dwaze gril ?

Zoo zeide hij : « Wat dwingt ? Wij kunnen wachten. »

Hira sprak : « Daar is geen weg voor die niet wil. »

Zij stapten met korte schaduwen voor hun voeten
en in hun hand een rijzigen wandelstaf.
Kruinen hoorden zij in flauwe ruisching,
doch hoorn noch hoornvee toeten.
Dieper, bij der wegen kruising,
wierp een pijnwoud zachte lommer af.
Wijde weiden geurden vol klaverdonkere grassen ;
koperen korens lagen, zwaar
van aar,
ten grond gebogen ;
stralenweerspiegelende boomen kaatsten goud in de oogen ;
heuvelen groeiden met hun groeiende gewassen
ter zuivere zon, die schitterde op haar hoogst.
Het was alom een laaie pracht, een zoele weelde :
het sterke jaar, dat even speelde,
vóór ernst en oogst.
Nu werd in 't weidsche dal hun gaan een stil gekuier.
En ziet, aan den ingang van de twee Fonteynen
op den weg naar Timna toe, zat eene vrouw
neer in de schaduw met dichten sluier
en parelen snoer ;
haar hals ontbloot ;
de malschronde armen rood
doorgloeid met een kleur van rijke wijnen,
neerschijnend door het doek. Ondanks den statigen bouw
en het goddelijk schoon der lijnen,
die golfdén door het licht en schaduwsprenkelen
van hare schouderen langs den schoot
ten spangomvangen enkelen,
hield Juda, kijkende, haar voor een hoer.

Had hij gezien
het stralen
van haar oogenzonnen,
in hunne stilte sterker dan de luide bronnen
bruisend in het gouden kralen
van het brekend licht ; had bovendien
de sluier niet bedekt de heilige schrikkelijkheid
van Tamars strenge wezen ;
dan was gewisselijk in zijn boezem niet gerezen
die lust ontembaar wild door oogenblikkelijkheid.
En Juda week ter vrouwe naar den weg, waar zij gezeten
opbloede uit het hooge gras,
en zeide :

« Kom toch, laat mij tot u ingaan. » Want weten
kon hij niet dat die daar beidde
Nahors dochter was.

Zij zeide :

« Wat zult gij geven
dat gij tot mij ingaat? » En hij sprak :
« Een geitenbok van mijne kudde zal ik zenden. »
Daar stond zij op, een schaamrood leven,
en sloeg haar handen om een lagen tak.
Want neder scheurden hare lenden.

En zij zeide :

« Zoo gij pand zult geven
dat gij hem zendt. »
Toen zeide hij : « Wat pand is 't,
dat ik geven zal? »

Ver zag zij Hira wandelen in het dal,
keek grondewaarts en sprak : « Geef, voor ge mij bekent,

uw zegelring, uw snoer, en uwen staf
die in uw hand is. »
Hetwelk hij alles gaf.
Zoo gingen zij, en Tamar bracht haar offer.
Dat was een gruwelijk verzamelen,
voor Nahors dochter wreeder
dan de dood.
Wanneer zij weder
uit de schaduwen te voorschijn kwamen,
zag Juda 't volle daglicht doffer,
den dalweg rood ;
en zeide : « Vrouw, waartoe die snikken
in uwen sluier ? » Zij echter zweeg,
en werend af zijn arm en troostgeleide,
huiverkrank, gebroken, zeeg
langs eenen boomstam neer en mateloos schreide.
Toen zeide Juda : « Maak u op ; de menschen zien 't. »
Maar zij bleef zitten. En hij zocht zijn vriend
en gaande dorst niet om te blikken.

HET PAND.

Toen Juda zijnen vriend verwoegde,
was de middagzon gegroeid.
Dies stapten zij wat vlug.
Want vóór den avond, welke telken dag vervroegde,
zou Hira, na de lange baan nog onvermoeid,
met het beloofde loondier om het pand terug.

De schoonheid van het landschap, klaar van weelden,
miste weerspiegeling in hun dof gemoed.

Te zamen gingen zij vereenzaamd, en verveelden
elkander met het matte zwijgen, waarin de voet
te luid valt na den voet.

Want zoo de schuld een vromen weg wil wandelen,
zoo lijdt zij van haar doen en van haar laten leed.

Mag zij, voor al de wereld, hoog en heilig handelen,
zij zelve is een getuige die niet licht vergeet.

Niet meer om anderen was Juda thans bekommerd,
zag Zilpa niet, zag Sjela niet,

zag slechts zijn eigen ziel, bevlekt en overlommerd,
en aan den boomstam de vrouw, gehurkt in haar verdriet.

Eerst toen zij bij de schaapscheerders en de herders kwamen
en tallenkante blijden groet en welkomwensch

uit trouwe borst vernamen,

voelde hij zich weder mensch.

En uit de bokken koos hij, mildgezind, een prachtig
zwaar en zwaarvachtig

fraai gehorend dier, dat Hira met een band

ten nek ombond, en haastig heenbracht om het pand,
het kenlijke, te lossen.

Voorts, met oog en vinger, rondgaand, telde Juda zijne
[kudden,

de geschorene en ongeschorene,

ging keurende de nieuwe wol, de donkere, doorschudden,

zag 't overige vee, de vaarzen, stieren, ossen,

en de jongstgeborene

kalveren naast hun goedige moeders

in het vettig gras.

En vriendelijk sprak hij met de scheerders en de hoeders.
Want hij verheugde zich dat alles voegelijk was.
Zoo streefde hij zijn baard en rijzende gedachte
en ging, in het roode goudslaan van den avondschijs,
ten westkant op de baan
van Timna staan,
en wachtte.

Want om die stonde kon Hira komend zijn.
Toen, op den uitkijk, hoorde hij een naderend blaten.
Daar zag hij zijnen vriend weerkeeren met den bok,
die halsuitstrekking aan het spannend leizeel trok
om in den rozigen beemd gelaten,
te loopen, te grazen bij zijn maats.
Juda, zich verwonderend, Hira tegenvoer,
vragend : « Waar zijn mijn staf, mijn zegelring en snoer ? »
Alreede bezig met het gulzig dier te ontbinden,
sprak Hira : « De vrouw is daar niet meer.
Den langen dalweg liep
ik tweemaal op en neer
en zoekend riep
het woud in ; doch vergeefs. Ik kon haar nergens vinden.
Toen vroeg ik aan de lieden van de plaats :
Waar is de hoer,
die bij de twee Fonteynen
aan den weg was ? En zij zeiden : Hier is geen hoer geweest.
Zoek dus niet verder ; 't is verloren pijn. »
Hira liet het losse beest
bij de andere drommen in de weide
en, moede van den tocht, wou zich ter rust ontgorden.
Juda zeide :

« Zij neme het voor zich, dat wij misschien
niet tot verachting worden.
Want zie, ik heb den bok gezonden ;
gij echter hebt haar niet gevonden. »
En naar het pand werd niet meer omgezien.

ANGSTEN

Hogla, Serugs huisvrouw, sprak hem in het oor :
« Waarom die krijg ? Wat zou mijn liefde aan zegekransen
en palmen hebben, aan trommen en aan schelle dansen,
indien ik u verloor ?
Maar gij denkt om uw zusteren meer dan om uw vrouwen . »
Serug sprak : « Dit woord zult gij berouwen. »
En van die stonde werd zij donker voor
zijn aangezicht.
Maar vele melksters, zoo ze bij haar mannen zwegen,
schuwden Tamars zware wegen
en lazen onheil uit dier oogen schrikkelijk licht.
Want als boschbrand wisten zij de naaste dagen
roodgloeiend om een zaak die dof en duister.
Laag kroop, de tenten langs, een slanggetongd gefluister
door kwade tijdingen en vreemde vragen.
En booze harten, huichelend, hielden boos gericht.
Tamar nu, hard schijnend bij de menschen, eenzaam
[weende.

En telken dag, dien God verleende,
viel zij haar vader smeekende te voet
dat hij de wapeningen staken zoude.

Maar de oude
sprak in starren moed :
« Wenscht gij dat ik boden sture
naar Adullam, en Juda bidde in de ure
dat hij, met zalvend woord, zijn God bedriegt en ons?
Wilt gij naar Sjela reiken, knielend op elken knie,
dat Zilpa langs haar schouder glure
en op u nederzie? »
Nahors oogen flitsten door het grauw gefrons
der ruige brauwen.
Tamar sprak in groot benauwen :
« Vraag Sjela niet ; vraag Juda niets. Ach, ruk
niet in den krijg om mijnentwil.
Spaar uwe mannen, spaar de moeders en de kinderen. »
Haar vader zeide : Zwijg stil.
Schandgeluk is murw geluk.
Zijt gij uit Nahor? »
En Tamar kon den rassen gang
van het noodlot niet verhinderen.
Zoo werd de dag haar doodelijk kort en lang.
En door de daverende stede gaande
zag zij mannen bestoven
en zwart bezweet,
met in hun aangezicht den weerschijs van den oven.
Bethuël, in de spatten staande,
riep : « Tamar, kijk, zoo wordt de wraak gesmeed. »
Zij echter zag niet om en schreed
de helling af.
De waterputten,
waar Juda's vriend de kemelen te drinken gaf,

ging zij voorbij ;

en toen zij, neergedaald, geen klank van ijzer hoorde,
en langs den weg een moeden man zijn brood zag nutten,
daar kwam de smart, die in haar boezem smoorde,
met hare tranen vrij.

Door deze tranen schemerden gaarde
weide, wijnberg, boomen, akker, schoof en schelf,
en de dalweg dalende beneden ;
door deze tranen wiegde, met het blauw des vreden,
de blijde schoone zomerhemel, goed voor de aarde.
Tamar, zwaar van kommer, stond gebogen
over de diepten van haar eigenzelf.
Daar hief zij hare handen en haar oogen
naar de
zon in 's straaldoorschoten luchtgewelf
en bad :

Neem van mijn hart mijn twijfel, Heer.
Uw hemelen staan zoo vast en zuiver,
dat ik onsterk en wankel huiver,
schouw ik ten afgrond van mijn angsten neer.
Moet smart zoo fel zijn
eer zij de bloote blijdschap baart ?
Mag, in het leed dat mij bezwaart,
Uw engel niet mijn troostgezel zijn,
wie dan die mij bewaart ?
O Gij, die allerhande
kwaad en onspoed duldt
en keert tot deugd en welzijn,
zegen mijne schande,

zegen mijne schuld,
dat ik, voor mijnes vaders oogen,
mijn oogen niet hoef niet te slaan,
noch voor uw vredelicht, wanneer op kleurige bogen
uw heldere boden tot de menschen gaan
en komen,
met hulp voor nood en heul voor smart...
Ach, het droeve beeld, dat wankelt door mijn droomen!
Neem, ach neem, o Heer, den twijfel van mijn hart.

Een zoet berusten kwam, een zaligend troosten.
Tamar, zich vermannend, schreed naar het oosten
heel ver.

Toen zij, wederkeerend, Nahor naderde, begon
het om de heuvelen gauw te donkeren.

De paarsche zon
was onder achter stad en kim. Geen ster
kwam kijkend uit de blauwte flonkeren.
En trage trad zij opwaarts naar den tragen nacht
en zag de diepe duisterende macht
der wolken, vastgegroeid tot zware wouden,
waarover, een belofte of een herinnering,
niet hoog, de maanbol hing,
zwart, bol en vol, maar rond en rond de rand
in brand,
een dunne schijverpracht
een vonkelende gouden
ring,
los in de lucht.
En gaande naar die hemelwouden

schoonduister met nog schooner tinteling,
maakten haar voeten, tredend, geen gerucht.

VOOR DE VEEHUT

Zilpa strompelde, dat ieder en elk
dat meid en knaap en hurkende man het zagen,
uit de veehut met een kruik vol melk,
die ze moeilijk, die ze smartverbijtend toch zou dragen,
wijl de eens geliefde thans gehate
Basmath, veerend onder hare kruik,
in zwier van kracht vooropging en praatte
met Sjela. Jachtvaardig heenschrijdend keek
de jonge man, niet eens ter sluik,
maar stuursch zijn schouder over, en hoonend lachte,
daar achter hem zijn eigen bedvrouw niet bij machte
leek

om, met gezonden arm en met gebronsde hand,
zooveel te doen als elke deern in 't land.

Voor hun deuren

stonden Efer en Kesed, arm over arm in kruising leggend.
Reüma, kijkgraag, kwam dichterbij.

Ziende Sjela's vrouw met een melkkruik sleuren
van haar linkerzij tot haar rechterzij,
zoo spottede zij, zeggend :

« Zie, daar komt Zilpa ! » en nijgend groette haar.

Daar werd der zwakke plots de zwankende last te zwaar :

« Drage verder, kreet zij, wier grove handen passen
bij 't grove werk. »

Neer stiet zij de kruik, dat de melk opplassen
en spillen moest.

Sjela keek om, zag woest.

Zij, woest daartegen :

« Zal uwe vrouw de runderen melken, de wollen was-
[schen?

Ik ben genoeg vernederd, naar ik merk. »

Donker nu trad Sjela op haar aan

en deed zijn woorden wegen :

« Niet wasschen zal mijn vrouw, noch in de veehut staan,
zoodra zij ganschelijk vrouw zal zijn en kinderen plegen.

Gij kunt met eere doen wat Tamar heeft gedaan. »

Laas, tijd gaat snel en jeugd een vreemden gang.

Waar bleef, vóór haar gezang

en zinnelijk zoet betooveren,

zijn stralend welgevallen?

Als liefde is uitgezomerd, zwijmelen uit den boom

des harten lust, begeerte, zoet gedroom

en liederen die de kruine schoon doen schallen,

nog rasser dan de looveren

uit den appelaar vallen.

Zilpa sprak : « Wel zachter was uw mond,

toen gij mij sierdet hoofd en leden

en den grond

te hard voor mijne voeten vondt,

daar ik, op trouw,

u na zou treden.

Maar thans zijn u die liefde en die beloften leed.

Toen ik een meid was hieldt ge mij tot vrouw ;

toen ik uw vrouw werd hieldt ge mij tot meid.

Ik heb u niet gebedeld om een schitterend kleed ;
ik heb u niet gevraagd om grauwe dienstbaarheid.
Doch, volgt uw ooge mij niet langer
lief en smachtelijk,
dewijl ik gaf, dewijl gij hebt genoten,
ben ik voor uwe ziel verachtelijk
en heet ik toegesloten
— ach, dragen moet ik, schoon niet zwanger —
zoo ware ook Basmath u geen waarborg, want zij is maagd,
geen Bilha ware u waarborg, want zij is maagd,
noch Rizpa, noch Ruth, noch Merab, alle zijn zij maagd ;
want, vóór de vrouw de vrucht des lichaams draagt,
kan nooit de man op kroost en erven hopen.
Maar Tamar moest gij huwen, uw gebannen bruid.
Zie toch, de wind uit Nahor brengt het uit :
de treurige vijgeboom kwikt op ; haar schoot gaat open
en teelt een spruit.
Een man heeft Tamar in haar weduwschap bekend. »
Het zware
woord viel in de toegedichte schare,
daar omtrent,
gelijk een steen in het water luid gaat dompelen.
't Verwekte een grauwen schrik en rondom mompelen,
totdat, veraf, in kring op kring,
stil leedvermaak aan 't rimpelen en aan 't glansen ging.
Sjela, rood tot in zijn hals, riep door 't gedruis :
« Gij, met uw taal, die bij de veehut klinken
mag, doch nimmer in mijn huis,
wees niet bezorgd om Tamars eer :
Heeft haar een man bekend, hij leeft niet meer.

Op met uw kruik ! » Wel zag hij tranen blinken,
 doch haar zijn kroeskop en zijn rechten rug
 toekeerend, schreed hij vlug
 de menschen door in 't woud, gaan zwerven en gaan jagen.
 Zilpa zat
 vernederd bij de gestorte melk
 dat ieder en elk
 dat knaap en meid en hurkende man het zagen,
 en, snikkend in de schaduw, verborg haar aangezicht.
 Maar Juda kwam hoog wandelend door het licht
 en vroeg de lieden wat dier vrouwe schortte.
 Zij zeiden : « Wijl zij niet dragen kan en stortte,
 heeft Sjela tegen haar een harden mond gehad. »
 Kesed zeide :
 « Tamar heeft gehoereerd. »
 Efer mede : « Tamar heeft gehoereerd. »
 En velen na. Maar oude Hagar zweeg en schreide.
 Juda, horkende, hoorde de luide menschen aan
 en, gauw geloovend, sprak verbolgen :
 « Zoo is mijn goed vertrouwen tot mijn smaad gekeerd.
 Nahor is slecht, daar Tamar voor zijn blik ontaardde.
 Blijkt de schuld, ik zweer, de straf
 zal bitter zijn en ongenadig volgen. »
 En zwerend zwaren zweer stiet hij zijn nieuwen staf
 grammoedig tegen de aarde.
 En hij beval de lieden uit den weg te gaan.
 De mannen gingen
 elk hun kant ;
 de vrouwen gingen ;
 en allen zeiden : « Wee Nahor, Tamar heeft gezondigd. »

Zoo werd, eer iets in het land
bekend stond van haars vaders wapeningen,
— wonder roert de wereld — Tamars schand verkondigd.

DE KEMELLEN

Te dezer zaak was Juda rechtspartij en rechter.
Daar hij echter,
hoe heet zijn hart van toorn ontstak,
uit wraak niet, maar naar rede en zede handelen woude,
zoo riep hij Hira, den vertrouwde,
te rade en dienste en zich betoomend sprak :
« Wat doe ik tegen Nahor ? » Hira zeide :
« Stuur iemand derwaarts, die
de waarheid achterhale
en u bescheide.
Eer ik met eigen oogen anders zie
geloof ik in haar onschuld. » Juda zeide :
« Tieg dan zelf. Want wie,
behalve gij, is scherp ter ooge en stout ter tale,
vrijmoedig en gestreng,
dat hij gevoegelijk dezen last volbreng
en recht naar rechten eisch ? »
Hira zeide : « Noode en gaarn aanvaard ik deze reis.
Doch, Juda, dit is mijn bedingen en begeeren ;
schuldig of schuldloos zal Tamar herwaarts wederkeeren,
schuldloos ten huwelijk en schuldig tot haar straf. »
En Juda, niet twijfelend aan haar schande, gaf

hem volmacht tot de dagvaarding : « Kies kloeke knechten
en beproefde wapenen, sprak hij, want ik gis
onwillig blijkt haar maagschap. » Maar Hira zeide :
« Komt het tot vechten
met Nahor, half Adullam is
nauwlijks genoeg. Mij dienen, bij dien tocht, noch zwaarden
noch helmen, noch harde krijgeren op verharde paarden.
In vrede wil ik recht ; dat weigert Nahor niet.
Geef, tot geleide,
mij zeven kemelen slechts en zes bedaagde mannen.
Rijd ik op last, zoo wijd als Jahwes hemelen spannen
hoogzittend trek ik door. Wat Jahwe wil geschiedt. »
En Hira, de man des ijvers,
toog met zijn bereden mannen
door den diepgang van het dal.
Prachtig schreden de kemelen.
Over de koppen, aloveral,
tusschen klare herfstwolken stonden staande hemelen
als hooge blauwe vijvers.
En Hira was gedachtig zijnen eed.
Na drie dagen en drie nachten,
klimmend in het land der heuvelen, reed
de stille stoet verbaasd op Nahors wachten
en kreupelen Bethuël.
En deze zeide : « Kent gij hem wel ?
Dit 's Hira uit Adullam ! » Daar lachten
de krijgeren met groote keel en schrijdend voor den kop
der kemelen, brachten
de zeven naar de hooge woningen
in 't westen op.

En het geschiedde dat de koningen
vergaderd waren in Nahors tent
en daar beslissen zouden omtrent
den krijg met Hebron en Adullam.
En Tamar, angstig, was uitgegaan om te bidden
in het veld,
tegen het naken van den avond en sloeg
haar oogen neer en zag toe, en zie, te midden
het wemelen
der stadslieden, ringsom toegesneld,
daar kwamen de kemelen.
Hira, haar ziende, sprong van den zadel af, boog neer en
[vroeg :

« Laat deze vrouw met mij tot Nahor treden. »

En Tamar wees niet af
en opwaarts ging naast Hira, den gevangen bode.
Toen, wijl de kemelen met de mannen verder reden,
bracht Bethuël in 't roode
schijnsel, dat de zon nog gaf,
hem voor de groote middentent en trotschelijk meldde
zijnen vader de vangst der zeven uit Adullam aan.
Maar Hira droeg zijn kruin niet lager, noch ontstelde
toen hij de rijen van de krijgeren door moest gaan,
en blikkend in den blank der spiezen, sterken staan
te woord. En zie, op zwaargevlochten matwerk, zaten
naast ouden Nahor norsch
en forsk,
de koningen Kanaäns, zwijgend met strenge gelaten,
een kalme kracht in ruwe uitwendigheid gebonden
als eikenhout in ruige schors.

Nahor vroeg : « Zijt gij door Juda hier gezonden ? »
 Hira, tot antwoord, zeide : « Gij hebt het gezegd. »
 Maar Serug stapte naar hem toe : « Verrader,
 leeft gij nog, en voert den mond zoo breed ?
 Een kwade hand is onder mijne heup gelegd.
 Hoe durft gij met die vrouw te treden tot haar vader ?
 Hebt gij, voor nieuwe valschheid, nieuwen eed ?
 Spreek op. » De koningen, donker, bleven zwijschend
 en wachtten op de woorden van den voorman van de zeven.
 Tamar stond daarbij, met neergebogen hoofd,
 doch met gedachten stijgend
 tot Wie de zon voert uit de nachten van het leven
 en in het uur des wankelens rechthoudt wie gelooft.
 Vast nu sprak Hira, als wist hij zijne voeten op eigen
 en niet op vreemden onbetrouwden grond :
 « Geen vreeze boezemt mij uw viagen in en dreigen,
 noch 't bliksemblikken van uw ijzeren mannen.
 Uw vijand ben ik niet, noch ken de plannen,
 de verborgene, die gij smeeddert saam met uwe wapenen.
 Tot Nahor, den vroedzinnigen en rechtschapenen,
 aldus spreekt Juda door mijn mond :
 Zoo waar de takken van een goeden boom verdorden,
 wordt niet de boom gezuiverd, 't drooge hout verbrand ?
 Zijt gij van huis gereisd, of zijt gij blind geworden,
 dat gij onwetend blijft van uwe en mijne schand ?
 Zie toe, de weduw mijner zonen,
 de bruid van Sjela, welke tot haar huwelijksdagen
 om voegelijker staat bij Nahor in zou wonen,
 heeft slijk geworpen op haar vader en haar magen,
 en mede op ons.

Ontucht heeft zij gepleegd in uwe, haars vaders woning. »
Serug wrong zijn vuist en beurtelings bleek en rood,
riep : « Leugenaar, dat liegt ge ! » En Bethuël : « Slaat
[dood ! »

Een steenen beeld leek elke koning ;
en Nahors voorhoofd kerfde een woest gefrons.
Dan, of ze moordden met de snede van hun blikken,
of grimmig loerden op de scherpte van hun zwaard,
zonder aarzelen, zonder schrikken,
koel van kop sprak Hira uit zijn baard :
« Nog meer zegt Juda tot ulieden :
Is Tamar kuisch, zoo liegt de mare in onze steden.
Wat weten wij, zoo verre, van de waarheid af ?
Zij rijze en kome — haar zal gerechtigheid geschieden —
onschuldig tot der bruiloft feestlijkheden,
schuldig tot haar vonnis. » Straf
stond Hira Nahors oogen, Nahor stond de zijne.
Toen voer hij voort :
« Zoo ver luidt Juda's woord.
Nu hoort het mijne.
Geen tong of teeken doen mij ooit gelooven
dat Tamar viel.
Zoo zuiver als de zuivere zon is hare ziel.
Wat, nachtgelijk, haar thans
wil duisteren en verdooven,
zoodra de morgen klaart, geeft haar een sterkeren glans.
Laat Tamar met ons reizen. Zij verschijne
vóór Juda, voor Sjela, niet in het donker kleed
der schuld, maar in het schitterend bruidsgewaad,
dat wel haar staat.

Zoo, Serug, let ik op mijn last en op mijn eed. »
Gelijk witrood spakerend, gereed om alles te verslinden
wat daarin valt,
het brandelvuur ten oven ligt te gloeien,
zoo laaide Serugs toorn. Zijn vuist hield hij gebald.
De kreupele schamper lachte
een lach vol fellen hoon.
En Nahor opstaand zeide : « Laat den bode binden.
Juda voele hoe wij hem, zijn zoon,
en al zijn volk verachten. »
Doch Tamar trad opeens voor hen
en vallend op haar beide knieën :
« Mijn vader, wees niet hard,
dewijl ik schuldig toch onschuldig ben :
Die man sprak waarheid. »
't Werd nacht opeens voor Nahor.
Vreezend in hun bijzijn nader konde en klaarheid,
beval hij : « Zoo gaat toch, laat ons hier gedrieën. »
Zijne zonen, de koningen, de knechten, alle gingen zij
en gaande lieten Hira ongebonden.
Doch Tamar zag haar vader aan.
Dan smeekte zij :
« Heer, heb ik voor uw aanschijn ooit gena gevonden,
doe ook dezen gaan. »
Toen, in zijn smart, vond hij genade voor haar smeeken
en brekendoogs deed Hira teeken.

VADER EN DOCHTER

De donkerten zijn heilig.
Voor oogen veilig
en voor licht
lang zwegen dochter en vader,
elkander vreemder, elkander nader,
aangezicht vóór aangezicht.
Toen zeide Nahor : « Het is duister
in de tent.
Ik zie u niet ; ik hoor alleen en luister.
In waarheid, spreek, heeft u een man bekend ? »
Tamar zeide : « Een man heeft mij bekend. »
Daar raasde Nahor : « Moet ik u worgen
met eigen handen ? » Tamar nu lag voor hem neer.
Mede in het zware zwart verborgen
Nahor wachtte.
Toen, lijk een bron kan ruischen, zachte,
zuchtte zij : « Laat Jahwe spreken tot mijnen heer. »
Maar Nahor zeide : « Tot mijne schand zijt gij geboren.
Zal Mamre, zal Machpéla hooren :
Nahor wou vechten om zijn eer,
en had ze niet ?
Mijn dochter, ach, geen spies kan dieper boren
dan dit verdriet.
Zie toe, ook in het duister kan ik u niet dooden,
noch in mijn oude hart, dat schreit, mijn kind verwenschen.
Doch, spreek, wie is de man die zich vermeten heeft,
die mijn geslacht aan u vergeten heeft ? »
Zij vroeg : « Zult gij de goden dienen, of de menschen ? »

Hij zeide : « Zelf ben ik mensch, ik dien de goden. »
— « Zoo ken ook Dezen die mijn wil gebiedt.
Mijn vader, toen ik den hoogen weg van Nahor liet,
mij dreef geen wrok om het ongewenscht verwijderen
uit Adullam,
noch lage lust : mijn hart is lang verwoest.
O, dat ik ooit, tot vreugde der benijderen,
dien schijn van schuld op Nahor laden moest !
Ik heb geleden
en gebeden
om minder last, om dragelijker lot.
Weet dan, wanneer ik voor het aanschijn uwer lieden
met hoogen hoofde ging, droeg ik mijn lendenen gebroken
en wandelde geleid.
Want Juda's God en zijner vaderen God
had tot mij, schamele, menigen nacht gesproken :
Mijn ooge gaat met u van in der eeuwigheid.
Door uwe moederschap zal Juda heil geschieden,
zijn volk en ieder volk ; Tamar wees bereid...
Daar werd ik Er tot vrouw en, na diens dood, zijns broeders.
En zie, terwijl ik, toegesloten, kroost noch troost verwierf,
zag ik veel jongere van jaren blijde moeders.
Want haastiglijk als Er ook Onan stierf.
Toen werd ik Sjelas' bruid. »

Nahor sprak bitter :

« En Juda zond u hier en Sjela huwde de deern.
Dien dag schoof er een wolk voor het geschitter
uwer oogten. Wee mij, hun zonnen zag ik geern.
En dàarom moest ik wraak en kamp verkiezen
boven rust en kalm verdragen ;

dàarom liet ik spaden gloeiend slaan tot spiezen,
werd elke korenwagen oorlogswagen ;
dàarom zijn de koningen, ten bloedigen tocht beslist,
nog wachtend hier ter stede.

Tamar,

vaak heb ik mij in vrouwen, meest in u vergist. »

De dochter zeide : « Telken dage smeekte ik : vrede.

Want dringend, onweerstaanbaar klonk de Stem :

gij hoort tot Juda's huis. Maar sinds het uur

waarop ik had vernomen

dat Juda met Hira langs de heuvelen zoude komen

naar Timna tot zijn scheerders, bleef mij rust noch duur.

Angst dreef tot angst. Ik zeide : zal ik neer tot hem ?

Toen, in mijn slaap, sprak Jahwe. »

Tamar nu verhaalde

haar bidden in 't woud en haren rozendroom

en hoe zij, gesluiert, van den heuvel daalde

en bij de twee Fonteynen neerzat, koud van schroom,

vol afkeer voor zichzelf. Nahor gromde : « Gruwbaar.

Kwam Juda ? » Tamar antwoordde : « Hij kwam. » En

[verder zeide

wat loon hij haar beloofde en ook welk pand hij gaf,

zijn zegelring, zijn snoer, en uit zijne hand den staf.

Nahor dacht : zoo deed zij, dewijl men haar misleidde,

overmits zij weduw was en Sjela huwbaar.

En hij vroeg : « Wist Juda, toen hij u verliet,

wie bij den ingang beidde ? »

— « Hij wist het niet. »

— « En Hira ? »

— « Ook Hira niet. »

Nahor sprak : « Waar bleef het pand ? »

Zij zeide :

« De ring is aan mijn hand.

Snoer en staf verborg ik op mijn kamer. »

Daar juichte Nahor : « Ik heb genoeg gehoord.

Sla Jahwes vloek en Serugs hamer

wie twijfelt aan de waarheid van één woord !

Thans schijne licht ! » Zoo stond hij op, en naar het midden
gaande, bracht zelf de vlam in de lamp.

En Nahor zag zijn dochter knielend nog aan het bidden.

Toen liet hij zijne knechten komen uit het kamp,

zijn zonen, de koningen en de zeven

uit Adullam. En hij sprak :

« Mijn edel kind, wat knielt en ligt gij daar ?

Kom toch, mijn zegen moet ik u geven.

Want morgen reist gij mee met Hira. »

Toen, voor aller oogen, zegende hij haar

en op haars vaders harte Tamars harte brak.

HET VONNIS

Terwijl nu nederreden naar het oosten

de zeven uit Adullam

met Tamar en haar dienstmaagden, gebogen

te kemel zittend en zwijgend, kon Hira zich niet troosten.

Want gestadig, vóór de oogen

zijner ziel,

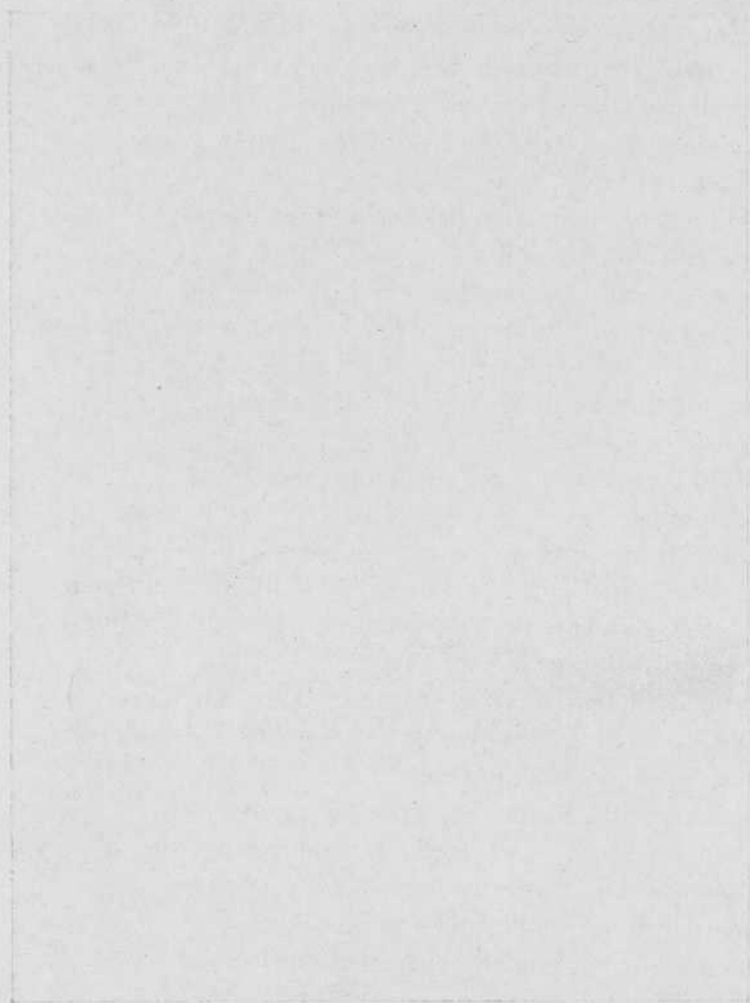
zag hij Nahors dochter liggen op den grond der tent

en hoorde van haar lippen 't woord dat diepe viel :

JUDA

die man sprak waarheid.

Voor al de wereld was het openbaarheid :
in hare weduwschap had haar een man bekend.

En Hira's geest kon niet begrijpen
hoe de oude vader de gevallen zegende
bij klare lamp, voor aller aangezicht.

Hij echter met hetzelfde ontzag bejegende
de dochter Nahors ;

maar dacht : gewisselijk zal zij sterven ;
dan komt de krijg. En donkere dingen zag hij rijpen.
De lucht aloveral had weinig licht.

Het landschap, de heuvelen beneden,
miste verven.

Want de herfst week voor den winter uit.

Zij reden

drie droeve dagen, en niet één sprak luid.

En het geschiedde, wanneer zij Adullam naderden,
dat Kesed aan de stadspoort op den uitkijk stond ;
en zie, hij zag hen komen.

Juichend riep hij zijn vrouw en Efer en diens vrouw
en Uz en Hur en Gomer en velen die vergaderden.

De ronde ruime grond

tusschen de tenten zag spoedig grauw
van de graag door leed vermaakte menigt
der boozen, dwazen en geveinsde vromen,
hard van voeten en luid van mond,

die nooit ontbreken waar verbrand wordt of gesteenigd.

Kruisend boven de hoofden werden de kreten menigvuldig :

« Hira is teruggekeerd.

Tamar is mede. Weduw en schuldig ! Bruid en schuldig !

Weg de overspelige, de zondezwangere, de vloekaanbren-
[gende !

Wreekt Er, wreekt Onan.

Ter dood, ter dood ! Zij heeft gehoereerd ! »

Hun doorgang borend tusschen de scharen, steeds veren-
[gende,

daar handen en vuisten hieven omhoog,

geduldig

stapten de kemelen.

Hira die de voorste toog,

wierp op het dringen en wilde wemelen,

links en rechts, een vertoorend en verachtend oog.

Ongebogen, licht verbleekend,

starend, in ver aanschouwen

en wonder droomen,

naar beter land en heiliger rijk,

was Tamar boven hare vrouwen

uitstekend

hoog en schoon, den palm gelijk

die uitsteekt boven andere boomen.

Op het razen van het volk

omheen haarzelve en de haren

sloeg zij nauwelijks

acht, niet meer dan op een wolk

vol grauws en grauwelijks,

die barsten moet om op te klaren.

Want wie daar gaat op Jahwes wegen

vindt ook de zorg een zegen

en niets benauwelijks.

Hagar, indachtig wie eens haar kruik droeg naar de bron,

hief Tamar hare armen tegen ;
en toen zij voorbij was, volgde met betraande
trouwe oogen, zoolang zij kon.
Zilpa, naast hoogen Sjela staande,
nieuwsgierig, reikte met haar mooien hals
om toe te zien ; doch beet haar lip. Bloeddorstig
valsch,
alzo ruigborstig
wijdgemulde
wolven, wolvemensen huilden.
Met hun lange koppen hoog boven de hoopen
hielden de kemelen, lankmoedig, midden de drommen halt.
Juda kwam de scharen door ;
de scharen gingen open ;
en 't volk viel stil gelijk een morrige zwoegzee valt.
Toen zeide Kesed : « Tamar is daar. »
En Juda : « Breng ze hervor. »
Af gleden de mannen. De dienstmaagden, meer dood dan
[levend,
daalden uit de zadelen en gaande tot Tamar bevend
boden
tot nederstijgen haar
een helpende hand.
Daarna bracht Hira de gedaagde voor haren heer en rechter,
zeggend : « Armzaligste der boden,
wat klaag ik ? Klachten toonen onverstand.
Den tocht heb ik aanvaard wijl ik geloofde
in Tamars deugd. Zij echter,
vóór eigen volk en ons, herkende schuld.
En toch heeft Nahor haar gezegend. »

Juda zag haar van den hoofde
tot de voeten verachtelijk aan,
en sprak : « Hoor toe, en zie wat gij nu zeggen zult.
Ik hield u in mijn stede steeds voor wijs en kuisch,
en gij, kuisch, wijs en vroom, zijt ontucht plegend
in uws vaders huis.

Verborgene, wel heeft mijn volk gedaan
toen het smadelijk van u sprak »

Hoorend deze woorden,
voor lippen die dreigden, voor oogen die moordden,
nog sprak Tamar niet, ofschoon haar harte brak.
Want haar uur was niet gekomen.

En Juda, zijnen arm en zijne stem verheffend, riep :
« Gijlieden uit Adullam hebt vernomen
hoe Nahors dochter heeft gezondigd, zwart en zwaar,
tegen hare, tegen onze vaderen,
en tegen Jahwe, die de stammen schiep.

Zij zwijgend kent de straf. Laat komen dan en naderen
wie ten aanschijn van haar schande spreken wil voor haar. »
Géén stilte heerscht bij vriesnacht in de grafspelonken
als heerschte hier om de ijzige menschen. Niemand kwam,
niemand roerde.

Zoo zweeg ook Hira. Hagar, roodoogig, knielde en snikte.
Maar Jubal, die de kemelen ter stalling voerde,
voorbijgaand blikte

met blikken hard en gram,
smalend : « Zie toch, Hagar is bedronken. »

En Juda's toorn kwam over Tamar.

« Wat kan ik voor die vrouw ?

Er en Onan was zij ten verderve.

Mijn huis heeft zij ontheiligd, rouw en trouw
geschonden. Thans spreekt de wet : zij sterve.
Maak haast, en bouw
van brandbaar hout een stapel vóór de stad. »
Toen zeide Hira : « Nahor is vol zwaarden.
De koningen zijn ginds. »
Maar Juda grimmig : « Dol is hij of kindsch
wie krijg met Hebron zoekt. Is Nahor niet gerecht?
Moet niet de vlek gezuiverd,
die ook zijn huis bespat?
In 't vuur! Weg, weg, de ontaarde! »
Aan Tamars rechterzijde schreed een knecht ;
aan Tamars linkerzijde schreed een knecht.
Zij, daar ook Juda volgde, liet zich hooger leiden.
Maar Zilpa, sidderend, angstdoorhuiverd,
vroeg Sjela om van daar
te scheiden ;
want vreeselijk klom de vreugd der woeste schaar.
Zoo keerde zij zich af en zuchtte : « In den tijd
dat zij machtig was, heb ik die vrouw benijd.
Want smadelijk keek zij neder op mijn tooi.
Thans echter zal men haar verbranden.
Kom, Sjela, de reuk des stapels kan geen goed. »
En haastiglijk zij gingen,
mijmerig, met verdeeld gemoed.
Gaande zeide Zilpa : « 't Is zonde van haar ringen,
zonde van haar handen.
In waarheid, haar handen had ze mooi. »

DE BRANDSTAPEL

Scherper voeren,
rijzend ter helling voor, de winden door 't rumoeren.
De menigte loeide na. Op de hoogte
werden, splijtensklaar
laaiensklaar
van droogte,
schieren en stompen vastgestapeld : sparrenhout
dat knapt door cederhout dat geurt,
en gansch van boven
blank berkenrijs, dat offer en offeraar
met smook besmeurt,
eer het, brandend zelf, doorzakt in den oven.
Een dunne regen waaide schuin.
Die zou de gloeden
der vlammen voeden,
wanneer ze dwarrelend sloegen om de heuvelkruin.
Nijdig bij de nijdige droppen
stonden de vuisten, stegen de koppen,
en donker dromden om het strafaltaar,
waarop de vloekaanbrengend
schrikkelijke, vlammenomkronkeld, smachtend, zegend,
in stervensnood
hare armen op zou beuren
om neer te scheuren
in misbaar.
Tusschen de ruwe knechten stond Tamar, lijdzaam,
[lijdelijk,
mat en schoon in haar losse waiende lokken.

En Juda sprak : « Dochter Nahors, uw dood
is onvermijdelijk
om uwe zonde.

Toch eenmaal scheent gij goed, waart aangenaam voor mijn
[aangezicht.

Dies gun ik u, eer het vonnis wordt voltrokken,
tot korte bede korte stonde. »

Tamar hield haar handen en oogen hoog gericht.

Dan knielde zij en viel ter aarde,
stortend haar goddelijk gelaat
in stof en slijk.

En lag zoo lang.

Over al de menigte, die somber staarde,
kwam machtig huiveren, daar haat
met meelij vocht ; en vóór het levend lijk
werd het hun bang.

Nahors dochter, opstaande, hief
haar beslijkt gelaat tot haren rechter en ootmoediglijk
sprak : « Zijn u gerechtigheid en waarheid lief,
zend spoediglijk

een mijner maagden dat ze hale en brenge voor
hetgene in mijne wisselkleederen ligt gewikkeld. »

Juda, door weetgierigheid geprikkeld,
mild voor het einde, gaf gehoor.

Zoo liep der maagden eene neder naar de tenten.

Maar de lieden boven, hoofdschuddend, morden :

« De listige, zij ruikt het vuur.

Lispelen niet addertongen? kronkelen niet serpentes?

Gevaarlijkst zijn de boozen in het uur

der angsten. » Kesed, vreezend dat het nat zou worden,

ried : « Dek het hout. » Daar wierpen zij een kemelhuid en opperkleederen op den stapel uit.

Doch zie, reeds kwam de dienstmaagd opwaarts van de [stede.

En allen met scherpe blikken zochten wat zij droeg.

Dina, kleiner dan hun zuster, vroeg :

« Kijk toch, Reüma, wat brengt zij mede ? »

Reüma riep : « Een snoer zwaait zij hooguit en hijgend sleept na zich den wandelstaf eens mans. »

De scharen lieten de klimmende door naar het midden.

Tamar, door bidden

en Jahwe sterk, trad thans,

schikkend tot haren zweer, in al het volk naar voor.

En hare vingers opwaarts heffend zeide :

« Bij den man, wien deze dingen toebehooren, ben ik zwanger. Beken,

wiens zijn die zegelring, dit snoer en deze staf ? »

Hira schrok en Juda schrok ; want beide

herkennend deze dingen, kenden tegelijk de vrouw aan wie, bij de twee Fonteinen, Juda de panden gaf.

Schaamte vervulde

Sjela's vader, zwaar en wonderlijk berouw.

Zoo riep hij uit : « Zij is rechtvaardiger dan ik, daarom dat ik haar Sjela niet gegeven heb. »

En hij verhulde

zijn gelaat.

En over al de menschen voer een heilige schrik.

Rillend weken zij, gelijk de zee bij eb terugwijkt, van hun haat en kwaad.

Maar Tamar lag vóór God.
Juda, zich onthullend, schreed tot haar en sprak :
« Niet gij, maar ik moest in het stof der aarde buigen.
Uw leed is zwaarder dan uw zonden.
Door Jahwes schikking werd uw lot,
vernederde, aan mijn lot verbonden.
Sta toch op. Want vóór mijn dochteren, moet gij treden
als huisvrouw onder mijn dak.
Gijlieden heden
zijt getuigen. »
Tevens boog hij zelf en hielp haar op met eigen hand.
En zie, een geitenbok zat in de verwarde struiken
vast met zijn hoornen.
Hira zag daarin een teeken. Door de knechten
liet hij den vastgeraakte ontdoornen,
slachten, en op den stapel hechten.
Toen werd, tot boete en zoen, voor het geloste pand
het dier naar heilige gebruiken
in Tamars plaats geofferd en verbrand.
En, wonder, de wind had opgehouden en de regen.
Zonlicht dreef zilveren boorden om 't gewolk ;
en over al het land
en over al het volk
viel nu wat zon als eerste zegen.
Schoon kronkelden de vlammen als kromme gouden
[zwaarden
van het outer hoog, als ringsom hoogte en dal
weergalmden van vreemd luid krijgsgeschal,
geroep van mannen en gebriesch van paarden.
Dat was Nahor, met zijn zonen, de koningen en hun
[krijgeren.

Bij het zien der vlammen stormden zij de helling op,
al schreeuwend. Wie hun paarden voelden steigeren
sprongen af, bonden ze aan boomen vast,
en kamper te voet en paardegast
ijlden, met schrik vooraan, en kregen den heuveltop.
Angstbevangen staarden
de lieden op elkander, in hun weerloosheid verrast
en overrompeld, wankel op loome voeten,
die niet deugden tot de vlucht.

« Tamar! » riepen de bestormers. « Tamar! »

Nahor, vóór de rookende roode lucht,
raasde: « te laat! » Serug liet de hoornen toeten
en de voorste, woest, zwaaide zijn nieuwe zwaard.

Maar ook boven riepen zij: « Tamar!

Tamar leeft! » De zwarte zondoorwaaide hoopen,
uitschuivend, klaarden open.

Geen vrouw stond in den brand.

Tusschen een grijzen baard en een zwarten baard
zag Serug zijne zuster, beslijkt nog en verduisterd,
maar rechthoofds te voorschijn treden, nader en nader.
Juda nam hare hand in zijne hand.

Hira toen hief hoog zijne armen en riep uit: « Gijlieden,
gij, Nahor, Tamars vader. [luistert,

Serug en Bethuël, haar broederen, en gij, koningen
Kanaäns! Wat overvalt

gij Adullam en zijn woningen

met zwaard en spies? Wat schalt

uw krijgshoorn over onze heuvelen,

waar vrede heerscht, waar vriendschap huist?

Ziet, wapenloos is onze vuist.

Eervol kunnen wij sneuvelen,
gij roemloos overwinnen.
Doch Nahor, bedenkt, wilt gij den strijd beginnen
met Jacob en zijn volk, zoo treft ook u de rouw.
Want heden werd uw dochter Tamar Juda's vrouw. »
Nahor stond vóór Juda : « Is zij uw vrouw, in waarheid ? »
Juda zeide : « Vraag deze lieden. Zij werd het, vóór gij
[kwaamt. »
Nahor sprak : « Geloofd zij Jahwe, die der menschen euvel
doen met onverdiende zegening beschaamt.
Blaast van den heuvel
vrede, en geeft dit wonder openbaarheid. »
Vrede werd geblazen in de gouden zon.
Wapenen zonken voor den vreugdetraan der moederen.
Hira stond met Serug en de koningen, al broederen,
Maar Bethuël hinkte de helling neder,
en in het prikkelend licht,
kwam lachend weder
met in zijn helm klaar water uit een bron.
En Tamar waschte zich.

OMKEER

Er was een heerlijkheid in alle dingen,
die, van Adullam uit, alover Kanaän gingen.
Dat was de vrede, door den krijg bedreigd
en toch bewaard gebleven ;
schooner nog daarom, gelijk ieder leven
dat, van gevaar ontdonkerd, wondere glansen krijgt.
Dat was de lente

waaïend den hemel hoog en groen uit aarde en boomen,
dat was de zon, met allerkostbaarst goud
bestrijkend elken heuveltop en elke tente,
gebroken spiegelend in de branken van het woud
en met haar wolken gaaf in het breede blauw der stroomen.
Dat was, in Juda's huis,
de kalme minzaamheid en heldere zorg
de deuren openend naar het nieuw geruisch
en nieuwe licht, den zegen, waarvoor Jahwe borg.
Er was een heerlijkheid in alle dingen
ook in Tamars diep gemoed.

Herinneringen

aan Nahor, aan Sjua, deden goed.

Aan Nahor dacht zij vaak, aan Sjua dacht zij meest.

En al 't verlorene,

en 't verworvene,

wat komen moest en was geweest.

het ongeborene

en 't gestorvene

verbond zij in haar geest.

En Jahwe was met haar en met de vrucht haars lijdens.

Maar over Juda kwam een groote vrees,

die zwellend als een voorjaarsch wolkgevaarte

grauwelijk rees

en schuine schaduw afwierp op de klaarte

zijns verblijdens.

Bleef niet de dood naast Nahors dochter staan

wenken en dreigen?

Sloeg niet een noodstraal uit haar oogen?

Ging van haar wezen geen verderven

uit, daar ramp haar volgend was en eigen ?
Juda mijmerend ging gebogen
onder den waan
dat hij, in Tamars licht, verbleeken moest en sterven.
En sluipend door groenen nacht midden de rotsenscheuren,
bij de grafspelonken van zijn erfbegravenis,
waar Sjua rustte en zijne zonen lagen,
ging hij veel dagen
met troebel hart in eenzaamheid en droefenis
vertreuren ;
zuchtend dikwerf : « Jahwe is gerecht.
Mijn zonen sloeg hij ; mijn zonen waren slecht.
Zoo moet ik zelf vergaan om kwade lusten.
Merkt gij het niet, die mij benijdt, en gij, mijn hateren ?
De hand des doods is op mijn hoofd gelegd.
Eer mijn geslacht vernieuwt zal ik bij Sjua rusten. »
En in de spiegeling der wateren
zocht hij op zijn aangezicht,
in kleur en lijning,
de sporen der verkwijning ;
maar vond ze niet. En toen hij uit de pijngewrongen
pijnboomen en duistere cederen trad in het licht,
de warme lucht van 't jonge jaar,
die bloemen kust uit veld en weide
en bloesemen uit den appelaar,
en alle vogelen zongen
en ieder loover lispelend zeide :
leef ! en Tamar stond in zijner tente deur,
vol klaarte en kleur,
niet schrikkelijk meer, maar moederzacht, schoon

[menschelijk teeder

minzaam als de zuivere hemel zelf, daar scheurde en zwond
van Juda's hart de doodsangst neder.

Ineens rees hij gezond,
ademend weder

in wondersterk behagen,

leefde hoog en hoopte nog te leven vele dagen.

En Juda's lust werd liefde, Tamars zorg werd zegen.

Doch over zijne dochteren en haar mannen sloop de nijd ;
maar over Zilpa niet, en over Sjela niet.

Kesed, op den avondstond, trad Juda tegen,

zeggend : « De kudden zijn te talrijk voor de weiden.

Gedenk den tijd

dat gij om eigen huis uw vaders huis verliet. »

Juda vroeg : « Zal ik uw schapen uit mijn schapen scheiden,

en runderen uit mijn runderen ? » Kesed sprak :

« Adullam groeit. Ook Efer wenscht een eigen dak. »

Juda, zich opnieuw verwonderend,

zeide : « Die wensch komt gauw. » Doch wou niet

[wederstaan,

en sprak : « Wat geef ik u ? Wat wenscht gijlieden ? »

Kesed zeide : « Wil morgen door uw kudden gaan,

daarvan afzonderend

het gespikkeld en gevlekte vee. Het wordt niet veel.

Gun Efer zijn deel en mij mijn deel. »

Juda sprak : « Het zal geschieden. »

En hij schonk hun het gevlekte vee, en uit den velde

en uit zijn huis wat hij ten overvloed bezat ;

doch stelde

zeven dagen tusschen hen en zijne stad.

JAHWES ZEGEN

Met den groenen groei der heuvelen
voor hun ver overzienden
rustigen blik,
met zon in hart en oogen,
bij vrome gepeinzen en wijzelijk keuvelen,
wandelden de vrienden.
Juda, voelend in het gaan zijn hoofd en voet verhoogden,
sprak : « Was niet de dag zoo klaar en klaarheid in mijn ziel
en mijn geluk, nog twijfelde ik.
Jahwe dank, die mij genadiglijk
heeft opgericht wanneer ik viel.
Moge Hij zijn knecht en Tamar voort behoeden. »
Hira zeide : « Wij, menschen, vaak wijken van den goeden
weg ; Hij volgt gestadiglijk
zijn doel.
Vóór Timna sprak uw wild gevoel :
laat mij éenen dag een kostbaren beker gebruiken
en laat hem morgen gebroken zijn.
En zie, hoe gij voor Tamars baren bangt !
Wie maar een stonde geurs verlangt
snijdt van de struiken
geen roos. Doch, Juda, kijk, hoe schoon de zonneschijn
Adullam en de landstreek slaat met gouden blijheid. »
Zij stonden dalend in de nabijheid
van een boomgaard stil.
Er was een edele strijd van groen
en wit en roze en helle vlammen,
er was een sterk getril,

bij elken zoen
en wonnezucht
des voorjaars, in de kruinen op de zwarte stammen,
er was iets rijks : het hart wou bloesemen in die lucht.
Niet dartel thans noch droef, maar liefelijk in het spelen
van blanke schalmen
en bruine kringen,
liet Zilpa door dit wevend licht
haar rug en schouderen warmer streelen
en half haar aangezicht ;
en luisterend naar der vogelen kweelen,
spande om hare vingers uit lange halmen
groene ringen.
Onder de boomen
kwam een jonge mansstem galmen.
Dat was Sjela, die Zilpa riep.
Zij, rijzend uit haar droomen,
stiet blijde kreten voor en, zelf al glimlach, liep
tot haar hoogen man, die schreed voluit uit gulden gloed
en wenkte haar
en naderde met lieve namen.
Daar stond het bloeiend paar
onder een goudbrank samen.
Hun armen wrongen naar elkaar
strak van het zinderend bloed.
Toen wees hij in de branke, reikte, rukte neder
en hield ze krachtig met zijn rechterhand omprest.
Zilpa, hooger op haar voeten, schouwde alteeder,
met moederzoet nieuwsgieriglijk behagen,
in 't kleine nest.

En keek zoo lang. Hij, wachtend op haar vragen,
dwong voort den tak omlaag. Doch vragen deed zij niet,
vervuld gelijk zij was van innerlijke vreugde.

Schonk hij met zijn hand
zij schudde met het hoofd. En toen hij, op een teeken
van haar, de branke schieten en springen liet,
mee volgde zij het vliegende geluk in veiliger stand,
alsof van al de wereld slechts dat éene deugde.
Sjela zag haar oogen wónder spreken ;
en zachtkens plukte hij een sluitend
bloesembloemken af,
twelk hij haar gaf.

Juda en zijn vriend begrepen. Gaande om niet te storen,
in 't gras, daalden zij beneden naar de gouden stad.
Zoo hel als thans de vogelen tallenkante fluitend
en trillend sloegen in 't struikgewas en 't malsch jong koren,
werd nimmer blijder lied door blijder oor gevat.

Vóór Tamars tent kwam Hagar naar hen zien en zoeken,
wuiwend hooguit met twee klaarkleurige doeken,
scharlaken het eene, het andere blauw.

Vol verwachting snelden

zij, de lieden door, daarhenen. Hagar juichte : « Komt toch
Juda en Hira. Heil moet ik u melden. [gauw,

Maar gaat en ziet gij zelf. » Zij dan gingen met haast,
doch zachten tred,

in huis ; en vonden op haar barenbed
de moede moeder, tot zalig rusten ingeslapen,
een reine bloem ; en trotsch daarnaast,

komend in 't licht, de vroedvrouw met schoone

[tweelingknapen,

eender morgenfrisch en weeldewarm.
Zij hield ze voren, één op elken arm,
en noemde volgens hun geboorte, Perez eerst,
dan Zerah. Juda stond verrukt, en vroom,
door heiligen drang beheerscht,
aleer hij nog de kleine hoofden nemen konde
en zonen, danklovend, zeeg voor zijne huisvrouw neder,
liggend zoo, met grauw omhuld
gelaat, ootmoediglijk ten gronde.
En het geschiedde dat Tamar, vervuld
van zuivere moedervreugd, ontwaakte uit haren droom.
Haar gade zag ze knielen. Toen sprak zij, fluisterend :
« Juda, rijs en zie, hier zijn
uw zonen, de verlorene, weder. »
Hira stond naast Nahors dochter, luisterend
getroffen naar die woorden.
En allen was 't alsof zij Jahwes zegen hoorden
en voelden over de aarde een blauwen zonneschijn.

Bussum, Paschen, 1917.

